25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6728 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1908 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 2 ՍԷՖԷՐ 1326 5 Mars 1908 25me année № 6728

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 105 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

ԱՐԵՒԵԼՔ

آرەولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 ՓԱՐԱ ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ 10 PARAS

ԲՆԱԶԴՆԵՐԸ ՄԱՆՈՒԿԻՆ ՔՈՎ

Այսօր գիտութիւնը կ'ընդունի թէ մանուկը երբ լոյս աշխարհ կուգայ, իրմէ անխուսափելիօրէն անբաժան կը ծնին նաեւ խել մը բնազդներ։ Հոգեբանական այս համոզումին կատարեալ ու ճշմարիտ գիտակցութեան շնորհիւ է որ, մեծ միտքերը ջանացած են լայնագոյն բաժին մը ընծայել բնազդներու մշակումին՝ դաստիարակութեան գործին մէջ։ Ուրեմն հաւասարապէս ծնողք ու դաստիարակ տեւող պարտականութիւն մը ունին ուսնիլ մանուկին մէջ երեւցած բնազդներու բնոյթը և զանոնք պատշաճապէս վարել ու կրթել և ոչ թէ բնաջինջ ընել ջանալ անմտօրէն։ Բնազդներուն մէջ անհատականութեան սերմերը կը գտնուին, և իմաստուն ու բանաւոր դաստիարակութեան նպատակը չէ՞ միթէ զանոնք աւելի ուռճացնել ու զարգացնել։ Սակայն ցաւալի ու ճշմարիտ իրողութիւն, այսօր ո՛չ կրթիչները և ոչ ալ ծնողքները կ'ուզեն ճանչնալ բնազդները ուսումնասիրելու անհրաժեշտութիւնը. հակառակ պարագային մանկավարժները իրապէս քաղձալի վիճակի մը պիտի կրնային վերածուիլ և մեր տղեկներուն ալ տարբեր ուղղութիւնով մը կրթութիւն պիտի տրուէր։ Բնախօսական տեսակէտով բնազդները մեր նախնիքներէն մեզի փոխանցուած ջղային ժառանգութիւն մըն են, ցեղային անհատականութիւն մը, մեր ջղային դրութեան վրայ դրոշմուած, որուն միջոցաւ մեքենականօրէն ու նոյնչափ կուրօրէն շատ մը գործեր կը կատարենք։ Ինչպէս բնազդով է որ նորածին մանուկը մօրը ստինքը կը ծծէ։ Ո՛րքան իմաստուն ու բարի է բնութիւնը՝ մանկութիւնը բնազդներով օժտած ըլլալուն համար. հակառակ պարագային ո՛րքան պիտի դժուարանար կրթութեան գործը. ուրեմն բանաւոր ու մեթոտաւոր կրթութեան նպատակն է բնազդներու կատարեալ մշակումը. առանց անոր երբեք չպիտի կրնանք հասնիլ անհատականութեան զարգացումին՝ մանուկին մէջ։ Ուրեմն կ'արժէ մանկան մէջ երեւցած բնազդները ճանչնալ և անոնց արտայայտութիւնը դէպի բարին ուղղել. այս պիտի ըլլայ ահա լաւագոյն դաստիարակութեան գործը ու նպատակը և ոչ թէ զանոնք մեռցնել, ինչ որ անկարելի է, քանի որ անոնք այնքան խորունկ դրոշմուած են մեր ջղային դրութեան վրայ։

Մեզմէ ո՞վ գիտած չէ հետեւեալ բնազդները մանուկին մէջ, որոնցմէ անբաժան կը ծնի ան, և որոնցմէ որքա՜ն կրնայ օգտուիլ իմաստուն մանկավարժութիւնը կրթութեան գործին մէջ։ 1. Ինչպէս, բնազդ մըն է, մանուկին մէջ երեւցած ձեռակերտելու սէրը, որուն շնորհիւ կրնանք շատ դիւրութեամբ մանուկին մատները ճարտարութեան վարժեցնել Ֆրէօպէլեան զանազան աշխատութիւններով, որոնք այնքան կը նպաստեն իմացական ու բարոյական զարգացման։ Անոնցմով դիտելու ու դատելու կարողութիւնը կը զարգանայ մանկան մէջ, ինչպէս նաեւ յարատեւութեան ոգին ու աշխատութեան սէրը։ 2. Խաղի համար զգացած բուռն սէրը, որ մանկան ամենէն կենսական մէկ պահանջն է և սակայն դժբախտաբար խաղի ժամը ժամանակի վատնում նկատողներու թիւը մեծամասնութիւն կը կազմէ այսօր մեր մէջ և որքա՜ն ծնողքներ անհուն ցաւով կը դիտեն 5—6 տարեկան տղաքներու խաղի համար յատկացուցած ժամերը մանկապարտէզի մէջ։ Այո՛, խաղի ժամը շահուած ժամ մըն է մանուկին համար, մանաւանդ երբ հրահանգիչ խաղերու յատկացուած է ան, որոնցմէ ֆիզիքապէս, բարոյապէս ու իմացականապէս կ'օգտուի. միայն թէ այդ բնազդն ալ դէպի լաւագոյնը պէտք է կրթել։ 3. Հետաքրքրութեան անյագ տենչը, որով կը մղուի մանուկը ճանչնալու իր շուրջը գտնուած իրերը, որոնք կուգան իր ուշադրութիւնը գրաւելու։ Ուրեմն ջանա՛նք օգտուիլ մանկան այդ բնազդէն, արթնցնելով իր մէջ շահագրգռութեան ոգին։ 4. Նախանձախնդրութիւնը, ուրկէ մեծապէս կրնան օգտուիլ խելացի կրթիչները և ծնողքները, պայմանաւ որ պատշաճ ուղղութիւն մը տրուի այդ բնազդն ալ մանուկին քով, և վերածուի բարի նախանձի, ուրկէ ազնիւ մրցումը պիտի ծնի, այսինքն յառաջդիմութեան ջիղն ու խարիսխը։ Սակայն որքա՜ն զգալի է այսօր մեր մէջ ազնիւ մրցումի պակասը և անոր տեղ այնքան զօրացած է չար նախանձը, որով յաճախ անուղղակի և ապօրէն միջոցներով կը մղուինք թումբ կանգնել ամէն անոնց դէմ, որոնք յաջողութեան ու յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ կ'երեւան յաչս հանրութեան։ 5. Ցասկոտութիւնը, զոր պէտք է զարգացնենք տղուն մէջ, ոչ թէ անշուշտ իբր չար կիրք, այլ անհրաժեշտ պէտք մը, որ ի պահանջել հարկին երեւան պիտի գայ իր անձին ու շուրջիններուն հանդէպ եղած զրկանքի մը ու անիրաւութեան մը առթիւ։ 6. Նմանողութեան բնազդը, որուն համեմատ պիտի ըլլայ մանուկը ճշմարիտ ու կատարեալ տիպը իր ապրած միջավայրին։ Ինչպէս բոլոր բնազդները, այս բնազդն ալ որքա՜ն հոգածու ու խնամոտ կրթութեան մը պէտք ունի իր պատշաճ զարգացումին հասցնելու համար։ Այո՛, մանուկը չարին ու լաւին հաւասարապէս նմանելու մեծ ջանք մը ունի, և կամ աւելի չարին, քանի որ յաճախ ան աւելի հրապուրող ու պարզող երեւոյթին տակ երեւան կուգայ, յաճախ նոյն իսկ մոլորեցնելով դատողութիւն ու կամք ունեցող մեծերն իսկ։ Ուրեմն օգտուելով տղուն մէջ երեւցած նմանելու բնազդէն, վարժեցնենք կրթութեան առաջին քայլէն մանուկը՝ նմանելու լաւագոյնին, գործնական ու ազդու միջոցներով ցոյց տալով այն ամէն վնասները, որոնք ճշմարիտ արդիւնքն են չարին նմանելու վատթար դրութեան։

Ուրեմն ցորչափ չըմբռնենք կատարելապէս մանուկին բնազդները հիմնովին ուսումնասիրելու պէտքը, ցորչափ անոնց բնոյթին խորը չթափանցենք և ցորչափ չջանանք անոնց պատշաճ ու բանաւոր կրթութիւն մը տալու, այնքան ատեն չպիտի կրնանք դաստիարակութեան հիմնական ու էական պայմանը եղող բարի կամքը մշակելու անհատին մէջ, որուն անտեսումը մեծագոյն չարիքներու ծնունդ պիտի տայ մեր հանրային նկարագրին մէջ։

Այսօրուան մանուկը վաղուան մարդը ըլլալու սահմանուած է, և մեր ամէնուս սրբազան պարտականութիւնն է զայն հասցնել իր կատարելութեան, չխնայելով աշխատութիւն, չընկրկելով ոչ մէկ զոհողութեան առջեւ, ընելով մանուկը իսկական մարդը, այսինքն կամքի մարդը, սրտի ու մտքի տէր մարդը։

ԶԱՊԷԼ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

ԱՌՏՆԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Օրը մէկ քանի անգամ պաղ ջուրով կարկարա ընելը և բերան լուալը, ողջ համար բերնի ու ակռաներու մաքրութեան լաւագոյն միջոց մը ըլլալէ զատ, կը պաշտպանէ զանոնք վիզի ու կոկորդի հարբուխներու դէմ, որոնք պաղէն յառաջ կուգան։ Ամէն առտու պաղ ջուր քթէ քաշելն ալ կը պաշտպանէ մարդս հարբուխի դէմ։

ԳՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

Քննադատելու կերպ մը. — Աշխարհաբարի խնդիրը. — Ֆրանսամոլութիւն։

Գրական կեանքին՝ մանաւանդ լրագրական գրականութեան օրը օրին հետեւող մը յաճախ հանդիպատես կ'ըլլայ գրական այն տեսակ անբարոյութիւններու և սրբապղծութիւններու՝ որոնք շատ անգամ զզուանք կ'ազդեն՝ հասարակ ընթերցողին իսկ։ Կարգ մը յօդուածագիրներ կամ... գրագէտներ իրենց բան գործ ըրած են աջ ու ձախ հարուածելու անխտրաբար. այնպէս որ ձեռքերնին գտնուած խարազանին առասանը երբեմն բաւականէն մեծ ըլլալուն, փոխանակ դիմացիններին ջախջախելու իրենց վիզը կը պլլէն։ Ու ասիկա դաս մը չըլլար իրենց։

Այս խորհրդածութիւններուս առիթ տուաւ մասնաւորաբար թերթի մը մէջ հրատարակուած գրախօսական մը՝ Զիֆթէ-Սարաֆի «Արկածներ»ու մասին։

Խնդիր չէ թէ Զիֆթէ-Սարաֆ ո՛րքան յաջող է իր այդ գիրքին մէջ. միայն քննադատը կ'երեւի թէ իր գրախօսականը առիթ մը սեպեր է դուրս տալու համար իր գոյնը և անձնական մէկ հակակրութիւնը հեղինակին հանդէպ։ Տեսէ՛ք թէ ինչպէս կը խօսի ան. «Օննիկ Զիֆթէ-Սարաֆ 1900էն ետքի գրական սերունդին ամենէն համբաւաւոր մէկ դէմքն է. իր մուտքը լրագրութեան մէջ աղմկայոյզ դարձնելու մտադիւրութիւնը (*) ունեցաւ և իր համբաւին շատը անոր կը պարտի, թէեւ պէտք է խոստովանիլ թէ առանց իրական արժանիքի, առանց տոկուն մթերքի մը շուտով կը մարին յանկարծավառ բոցերը։» Ու յետոյ միեւնոյն իմաստով կը շարունակէ ըսելով թէ ի՛նչպէս կրցաւ անիկա աղմկայոյզ ըլլալ ան։ Այս տողերէն բացորոշ կը տեսնուի յայտնի ճիգ մը հեղինակն ու անոր գործը նսեմացնելու։ Ամէն մարդ կարդացած է Զիֆթէ-Սարաֆը... Ինքն է որ մէկէ աւելի հաճելի նորութիւններ մտցնել փորձեց մեր լեզուին մէջ։ «Փիլիսոփային Աշակերտը» թարգմանելով նոր գրականութեան մը առաջնորդը ըլլալով. իրաւ է որ քաջալերութիւն չգտաւ, բայց ատ չի նշանակեր թէ իր գործը խոտելի է։ Նորակերտ բառերու կամ նորաբանութիւններու ընդհանրացումը մեր արդի բանաստեղծներուն մեծագոյն մասին երկնած անհասկնալի տողերէն աւելի կ'արժեն, քանի որ կը կարդացուին։ Յետոյ, երբ միամիտ մը Եւրոպայի մէջ իրեն պատահած արկածները կը պատմէ, ի՞նչպէս կը բաղձաք որ զուտ տեղային գոյն մը տայ իր նիւթերուն ինչ որ անբնական է։ Հեղինակը իր այս գործով հաճելի բերանփոխ մը կը բերէ փոխան շարքի մը հին ու ծթտած նորավէպներու՝ ուր Մարիամներ ու Մելքոններ ընդհանրապէս իրարու վրայ կը խենդենան։ Վերջապէս ինչ որ ըսէ քննադատը, մեր մէջ Զիֆթէ Սարաֆ պիտի մնայ այն ինքնատիպ գրողներէն՝ որոնք ամենէն աւելի կրնան կարդացուիլ։ Այս մասին վերջացնելու համար դիտել տանք թէ քննադատը յայտնի հակասութեան մէջ կիյնայ սա տողերով. «Ու այսօր ան կը ներկայանայ աւելի, երբ ժողովրդական գրող մը՝ քան գրագէտ մը։» Կը մղուիմ հարցնել յարգելի պարոնին թէ ժողովրդական գրականութիւնը՝ գրականութեան ճիւղին չի՞ պատկանիր, պարզեցէք միտքերնիդ, պարոն քննադատ դուք որ զինքը կը կոչէք Երիտասարդ տաղանդաւոր ԳՐԱԳԷՏ (ես կը ստորագծեմ)։ Պարոն քննադատ, ձեզի խորհուրդ կուտամ անգամ մը ձեր գրուածքին վրայէն անցնիլ, և այն ատեն դուք իսկ պիտի տեսնէք ձեր հակասութիւնը։

⁂ Օր չըլլար, շաբաթ չըլլար որ աշխարհաբարի խնդիրը չզբաղեցնէ մեր գրողներէն մէկ մասին միտքը։ Այս վէճը մինչեւ վերջը կարծես անլուծելի մնալ դատապարտուած է՝ կարգ մը հնամոլ գրողներու քմահաճոյքին զոհուելով։ Ես կը կարծեմ թէ մինչեւ որ աշխարհաբարը չհամաձայնեցնենք ժողովուրդին բարբառին՝ բնականաբար կոչուած և դասականացած՝ անկարելի է զանի վերջնական ձեւի մը վերածել։ Հակառակ պարագային աշխարհաբարը պիտի մնայ իր արդի լաբիւրինթոսային վիճակին մէջ։ Պէտք է քերականական որոշ կանոններու վրայ խարսխել զայն. օրինակի համար, ինչո՞ւ գրենք մարդոց, մարդկանց կամ մարդերու ձեւերը. մեր լեզուն սորվիլ ուզող օտար մը ո՛րքան դժուարութիւն պիտի քաշէ, առանց մէջէն ձեւ մը ընտրելու համար։ Յայտնի է թէ այս վիճակը լեզուին պարզութենէն շատ բան կորսնցունել կուտայ։ Ֆրանսացին կ'ըսէ. «Ինչ որ յստակ չէ՝ ֆրանսերէն չէ», իսկ փոխադարձաբար մենք պէտք է ըսենք «Ինչ որ պարզ չէ՝ հայերէն (աշխարհաբար) չէ»։ Արդէն ամէն եւրոպական ազգեր այս կէտը լաւ ըմբռնած ըլլալ կ'երեւին, ինչ որ կրնանք նկատել իտեալ լեզուներու (Վոլաբիւք, Էսբերանթօ ևն.) քերականութիւններուն մէջ։

Բանասիրական տեսակէտով դիտելի պարագայ մըն է թէ Այտընեանէն ետք ոչ մէկը փորձեց նմանօրինակ քերականութիւն մը յօրինել։

⁂ Հապա ֆրանսերէնի հմուտ եղողնե՞րը. ի՛նչ կը մտածեն արդեօք ասոնք երբ մէկ քանի տող գրուածներու մէջ անպատճառ ֆրանսերէն բառ մը կը հրամցնեն։ Կը հասկնամ երբ խնդիրը նորակերտ, երկդիմի կամ դժուար հասկցուող բառի մը շուրջն է. այն ատեն ներելի պիտի ըլլար անշուշտ փակագիծի մէջ միայն գործածել օտար բառը։ Անցեալ օր Պոլսական շաբաթաթերթի մը մէջ ծիծաղով կարդացի ordinal բառին դէմ փակագիծի մէջ պայադի(*) բառը գրուած տեսնելով։ Այս մոլութիւնը ընդհանրապէս շատերէ ընդունուած է՝ չըսեմ նուիրականացած, այնպէս որ երբեմն չեն խղճահարիր նոյն իսկ մէկ-երկու նախադասութիւն իրարու ետեւէ տալու. չհասկցող մը անշուշտ դէմքի ծամածռութիւնով մը պիտի անցնի վրայէն, ինչ որ յաճախ դիտած եմ։

Ս. Ե.

(*) Արդեօք Անպատրաստութի՞ւն ըսել կ'ուզէ։

Ս. Ց.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.
ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Յօդ. Լ.— Իւրաքանչիւր դասարան առանձինն իր յատուկ ուսմանց ծրագիրը պիտի ունենայ։ Մանկական և տարրական դասարաններու բոլոր դասերն ու հսկողութիւնը կը յանձնուին մանկավարժի կամ լաւ եւս մանկավարժուհիի մը։ Միջին դասարաններու դասերն ու հսկողութիւնը վարժապետի կամ վարժուհւոյ մը. իսկ վերին և լրացուցիչ դասարաններու հսկողութիւնը կը վարեն վարժապետներ կամ վարժուհիներ. իսկ դասաւանդութիւնները կը յանձնուին մասնագիտական դասակարգի ուսուցիչներուն, առանց դուրս ձգելու կարող վարժապետները և տեսուչները։ Երկրորդական դասընթացքի հսկողութիւնն ալ կը վարեն վարժապետներ. իսկ դասաւանդութիւնը գոնէ աւագ մասնագէտներ, ինչպէս նաեւ կարող տեսուչներ։ Յայտնի է թէ մանչերու և աղջիկներու համար ուսուցիչ կամ ուսուցչուհւոյ յարմարութիւնները պիտի պահուին։

Յօդ. ԼԱ.— Երկրորդական, լրացուցիչ և վերին դասընթացք ունեցող վարժարաններու վարիչները տեսուչի կամ աւագ մասնագէտի աստիճան պիտի ունենան։ Մինչեւ միջին դասընթացք ունեցող վարժարաններ կրնան վարժապետ ուսուցիչով կառավարուիլ. իսկ միայն տարրական ու մանկական դասընթացք ունեցող վարժարաններ կրնան մանկավարժ ուսուցիչով ալ կառավարուիլ, եթէ բոլորովին նորահաս չըլլայ։ Երկրորդական վարժարանէ զատ՝ երկու սեռէ աշակերտ ունեցող վարժարաններու վարիչներ երկու սեռէ ալ կրնան ըլլալ։

Յօդ. ԼԲ.— Դպրոցական քննութիւնք կը կատարուին տարին երկու անգամ, Յունուար և Յունիս ամիսներուն մէջ, նոյն կիսամեակին մէջ աւանդուած նիւթերուն վրայ. գրաւոր կերպով և սովորական դասաժամերու հետ յարմարելով, և ժամու կէս կամ երկու ժամ միջոց տալով գրութեան, և առանց աղմուկ ու ծանր յոգնութիւն պատճառելու աշակերտաց։ Երկու քննութեանց արդիւնքները և տարեկան նիշերուն միջինը որոշիչ են աշակերտաց դասարան փոխելուն։ Լեզուական և գիտական ճիւղերէն մէկուն մէջ միայն չյաջողածներ պակսած կէտին վրայ լրացուցիչ քննութիւն տալով իրաւունք կը ստանան։ Բարոյական և արուեստական ճիւղերու մէջ չյաջողածներ եթէ միւս ճիւղերուն մէջ լաւ յաջողութիւն ունեցած են մէկ անգամի համար, պայմանական կերպով դասարան փոխելու կ'ընդունուին, երկրորդ անգամ չկրկնուելու պայմանով։

Յօդ. ԼԳ.— Մանկական և տարրական և միջին դասընթացքներու և վերին դասընթացքի առաջին տարւոյն մէջ լեզուական և գիտական ճիւղերու քննութեանց նիւթերը կ'որոշուին վարժարանին վարչութենէն ուսուցչաց խորհրդակցութեամբ և Հոգաբարձութեան հաստատութեամբ։ Հսկողութիւնն ալ անոնց կողմանէ կը կատարուի. իսկ դասարան փոխելու որոշումները կը տրուին նոյն վարժարանին Հոգաբարձական և ուսուցչական շրջանակին մէջ, Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ նշանակուած ձեռնհաս անձի մը գլխաւորութեամբ։

Յօդ. ԼԴ.— Վերին դասընթացքի երկրորդ տարւոյն և լրացուցիչ և երկրորդական դասընթացքներու լեզուական ու գիտական ճիւղերու քննութեանց նիւթերը կ'որոշուին Ուսումն. Խորհուրդէն։ Գրաւոր քննութեանց պիտի հսկէ Ուսումնական Խորհուրդէ իւրաքանչիւր վարժարանի համար նշանակուած ներկայացուցիչ մը, նոյն վարժարանէ կամ Հոգաբարձութենէ օժանդակներ առնելով։ Իսկ քննութեանց գրուածներ պիտի ենթարկուին յատուկ մասնախումբի մը գնահատման, որ կը կազմուի Ուսումն. Խորհուրդէ իւրաքանչիւր վարժարանի համար երկուքէ հինգ անձերէ, քննուելիք գրուածներուն շատութեան համեմատ։ Անդամները կ'առնուին Խորհուրդին մէջէն, ուսուցիչներէն և դուրսէն ձեռնհաս անձերէն։

Յօդ. ԼԵ.— Բարոյական ճիւղին մէջ աշակերտաց արժանիքը կը չափուի պարզապէս տարեկան նիշերու արդիւնքով։ Իսկ արուեստական ճիւղին մէջ տարեկան նիշերու հետ նկատի կ'առնուի նաեւ ամավերջին յատկապէս կատարուած գործնական փորձ մը։

Յօդ. ԼԶ.— Լրացուցիչ և երկրորդական դասընթացքներու աւարտողներ գրաւոր քննութիւններ պիտի տան դասընթացքին ամբողջական նիւթերուն վրայ, վերջին տարւոյն Յունիսի քննութեանց առթիւ, և միայն մէկ օր ընդհանուր և հանդիսական կերպով բերանացի քննութիւններ տեղի կունենան դասընթացքին լեզուական և գիտական ճիւղերէն գլխաւոր նիւթերու վրայ։

Յօդ. ԼԷ. — Երկրորդական դասընթացքը լրացնողներ ուսումնաւարտ, և լրացուցիչ դասընթացքը աւարտողներ ընթացաւարտ կը հռչակուին. և իրենց դասընթացքի լեզուաց և գիտութեանց ուսուցիչներուն և Ուսումնական Խորհրդոյ Ատենապետին և Ատենադպրին կողմէ ստորագրուած և Պատրիարքական վաւերացմամբ հաստատուած պատուոյ վկայականներ կ'ստանան, իսկ վերին դասընթացքը լրացնողներ լոկ շրջանաւարտի վկայական կ'ստանան Ուսումնական Խորհրդոյ դիւանին ստորագրութեամբ։ Ուրիշ որ և է դասարանի համար ալ պահանջուած տեսակ վարժարանական վկայագիրներ կը տրուին Հոգաբարձութեան դիւանին և տեսուչին ստորագրութեամբ։ Ուսումնաւարտներու և ընթացաւարտներու և շրջանաւարտներու վկայականները կը բաշխուին հրապարակաւ և հանդիսապէս և Պատրիարքի նախագահութեամբ։

Յօդ. ԼԸ.— Վարժարանաց հասոյթները կը կազմուին հետեւեալ գլուխներով. 1. Թաղային կալուածներէն և հասոյթներէն յատկապէս դպրոցական նպատակի սահմանուածներ, 2. Թաղին կալուածական հասոյթներուն և պատահական արդիւնքներուն գումարէն որոշեալ մաս մը։ 3. Աշակերտելոց վճարելիք շաբաթական կամ ամսական թոշակները, ծնողին կամ խնամածուին կարողութեան համեմատ, և տարեկան գումարով պայմանաւորուած։ 4. Յօգուտ վարժարանի տրուած կամաւոր նուէրներ թէ՛ դրամական և թէ՛ նիւթական, 5. Յօգուտ վարժարանի կազմակերպուած նուագահանդէսներէ, թատերահանդէսներէ, վիճակահանութիւններէ, պարահանդէսներէ և ամէն տեսակ արտօնեալ հանգանակութիւններէ գոյացած արդիւնքներ։

Յօդ. ԼԹ.— Վարժարաններու համար ըլլալիք ծախքերն են. 1. Վարժարաններու շինուածոց վայելուչ և առողջապահիկ վիճակի մէջ պահպանութիւն։ 2. Վարժարանական կահ-կարասիներու և դպրոցական պիտոյքներու օգտակար և յարմար չափով հայթայթում և պահպանութիւն։ 3. Առհասարակ ուսուցչական պաշտօնէից տարեկան թոշակներուն կանոնաւոր վճարում, մտադրութիւն դարձնելով ո՛չ թէ ուսումնական օգուտը դրամական վճարումներուն այլ վճարումները օգուտին համապատասխանելու։ 4. Վարժարանական սպասաւորաց ամսաթոշակներուն վճարում։ 5. Վարժարաններուն մաքրութեան և ջեռուցման պէտք եղած իրերու պատրաստութեան և անոնց կիրարկութեան ծախքերը։ 6. Զգաստ աշակերտելոց թոշակներուն շնորհում, և համեմատաբար աղքատ աշակերտաց թոշակներուն զեղչ, և ի հարկին գիրքերու և գրական պէտքերու ձրի կամ կիսագնով հայթայթում։

Յօդ. Խ.— Վարժարաններու մէջ աւանդուելիք ուսումներն են. 1. Հայերէն աշխարհաբար և գրաբար, մատենագրութիւն և գրականութիւն։ 2. Օտար լեզուներ, օսմաներէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն և գերմաներէն, քերականութեամբ և մատենագրութեամբ։ 3. Կրօնագիտութիւն, սրբազան և եկեղեցական պատմութեանց հետ։ 4. Պատ-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — 4 —

ՓՕԼ ՄԱՐԿՐԻԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՈՐՈՑՆԵՐԸ

Բ.

Պ. ՄԻԹՐԻ ԱՆՁԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բայց ի՞նչու կը տրտնջար Պ. Միթր։ Չէ՞ մի որ ինք այնքան ուզած էր ամուսնանալ Նինէթի հետ, դեռատի օրիորդի մը, որուն հանդիպած էր Տիկին Ժօֆրանի սրահին մէջ։ Այս վերջինը պատուական կին մըն էր զոր երկար ատենէ ի վեր կը ճանչնար։ Երեք տարիէ առաջ կատարուած այդ ամուսնութիւնը դժբախտ չէր եղած, և որուն համար Պ. Միթր ստիպուած էր յաղթել մօրը անխորհուրդ ընդդիմութեան և բնազդական կասկածոտութեան։

Ժերմէն (բայց մանկամարդ կինը կը նախընտրէր «Նինէթ» գգուիչ անունը, մինչ Պ. Միթր և իր մայրը կը սիրէր Ժերմէն անունը՝ աւելի լուրջ ըլլալուն համար) աղքատ էր, այնպէս որ դժուարաւ երկու ծայրը իրար կը բերէին այր և կին։ Տիկին Միթր, առանց ծանրագին արդուզարդ մը ընելու, սքանչելի ճարտարութիւն մը ցոյց կուտար, ուրիշներէն աւելի լաւ հագուելով միշտ։ Շատ պչրոտ ըլլալուն, կեղծ գոհարեղէններ կը կրէր, ճշմարիտը չունենալուն համար։ Այդ բանը շատ անհաճոյ կը թուէր Պ. Միթրի, բայց կինը այնքան ուրախութիւն կը զգար պճնանքին, որ անիկա քաջութիւն չէր ունենար արգիլելու Նինէթի, որպէս զի մազերուն մէջ չխոթէ արուեստական ադամանդէ զարդասեղը և վզին վրայ չանցընէ կեղծ մարգրիտներէ մանեակ մը՝ շատ լաւ նմանցուած. տեսնողը անպատճառ ճշմարիտ մարգրիտ կը կարծէր։

Սակայն Ժերմէնի պչրասիրութիւնը մեղապարտ բան մը չէր ինքնին։ Ժամանակ անցնելով՝ մանկամարդ կինը աւելի խոհական պիտի դառնար։ Երբ իրենց աղջիկը՝ Մատ մեծնար, այն ատեն Ժերմէն չպիտի կրնար յաճախակի դուրս ելլել։ Մեղք որ իր զաւակը չէր դիեցներ։ Պ. Միթրի կարծիքով՝ եթէ իր մայրական պարտականութիւնը կատարէր Նինէթ, փրկարար պիտի ըլլար իրեն համար։ Բայց մանկամարդ կինը մերժած էր Մատլէնը դիեցնել, թէեւ ծիծերը կաթով ուռեցած ըլլային, առարկելով թէ փոքրիկ ճեղք մը ցաւ կը պատճառէր իրեն։ Ուստի հարկ եղած էր դիմել ստնտու գտնող գործակալութեանց, օտարուհի մը վարձելով։ Ու խնայողութեան համար՝ Թէրէզ անուն լքուած և մայր եղած աղջիկ մը բանած էին իբր ստնտու։ Պ. Միթր շատ չէր ախորժեր այդ ստնտուէն, բայց ի՞նչ ընէր վերջապէս։ Այս բառը յաճախ կ'արտասանուէր Պ. Միթրի կողմէ և սովորաբար հառաչով մը կը շեշտուէր։ Պ. Միթր այդպէս վերջ տալու էր խորհրդածութեանց, գրասեղանին առջեւ անցած, թղթածրարներ քաշեց առջին ու սկսաւ աշխատիլ. խղճամիտ պաշտօնատար մը ըլլալուն՝ Պ. Միթր տան մէջ կ'ամբողջէր այն աշխատութիւնը զոր չէր կրցած կատարել պաշտօնատանը։ Կէսօրէն յետոյ Թուղթեր նօթագրած և տեղեկագիր մը պատրաստած էր, այն ատեն միայն ընդմիջեց աշխատութիւնը, երբ հարկ կ'ըլլար սպասել որ մելանը չորնար էջին վրայ։ Այդ միջոցին Պ. Միթր կ'ըսէր. «Օդը գեղեցիկ ըլլալուն՝ Նինէթ զուարթ պիտի վերադառնայ։ Սիրուն և իրեն յատուկ գաղափար մըն է ստնտուին ու փոքրիկին հետ անցընել օրը։ Դէթ կրնամ մտահոգ չըլլալ այդ մասին։» Պ. Միթր միշտ կը վախնար որ փոքրիկ աղջիկը արկածի մը զոհ չերթար, օմնիպիւսի մը տակ մնալով, կամ պաղ չառնէր։ Հապա եթէ գողնային։ Ամէն օր տեսնուած բան մըն է, քանի որ տղաք գողցող կիներ կան։ «Նինէթ հոն է», խորհեցաւ Պ. Միթր ապահովուած։ Սակայն իր հոգին անբացատրելի տխրութեամբ մը ճնշուած կը զգար։ Ի՞նչ պիտի մտածէր խեղճ մարդը, եթէ երբեք կարենար կռահել թէ Թրօքատէրօ հասած ատեն իր կինը ստնտուին մօտենալով բան մը ըսած էր։ Պէտք է գիտնալ որ Ժերմէն նուէրներ կուտար իր մեղսակցին, որպէս զի լուռ մնար ան։

—Ստնտու, ես կ'երթամ. գործ ունիմ այսօր։ Եթէ երբեք հարցնեն զիս, կ'ըսէք թէ ձեզի և փոքրիկին հետ Թրօյի պարտէզին մէջ ատեն անցուցինք։ Այդ մասին համաձայնած ենք, այնպէս չէ՞։

Ու Թէրէզի հաստատական երկդիմի նշանին վրայ, Նինէթ Թրամուէյ ցատկեց աշխուժով, որ Բոնքօրթի հրապարակէն վար կ'իջնէր, առանց մտքէն անցնելու նամակատունը և ամուսնոյն՝ Էտկարի յանձնարարած նամակը։ Ստնտուն դիտելով իր տիրուհիին հեռանալը, նախանձութեամբ մրմնջեց ինքնիրեն.

— Ես որքան յաճախակի կը ձանձրանամ, դուն այնքան կը զուարճանաս։ Սակայն ես ալ պէտք ունիմ օդ փոխելու։ Ո՛ւֆ։

Կառքը առաջ քշելով՝ սկսաւ Հանրի-Մարթէն պողոտայէն յառաջանալ և անտառ հասաւ քիչ յետոյ։ Հոն երկու ժամ մնաց, լիճերը դիտելով, ուր տղաք հացի միջուկներ կը նետէին կարապներուն։ Վաճառատան սպասաւոր մը, նստարանի մը վրայ ստնտուին քով բազմած, քիչ մը սիրաբանեց անոր հետ։ Յոգնած, Թէրէզ ոտքի ելաւ, Միւէթի կողմը դառնալու համար։ Աղետալի ներշնչում մըն էր ասիկա. հոն կը սպասէր անհաւանական ու յոռեգոյն արկածը, հանդարտիկ նրբուղիին մէջ դարանակալ եղած։

Պ. Միթր, վստահելով, իր թղթածրարներուն մէջ թաղուած, կ'աշխատէր շարունակ, մոռնալով իր անհանգստութիւնը և անցած ժամերը։ Աշխատութիւնը ամէնէն աւելի կը ցրուէր իր հոգերը։ Տակաւ սկսած էր սիրել իր կատարած աշխատութիւնները, որոնք իր կնոջ ու աղջկան ապրուստը և բարեկեցութիւնը կ'ապահովէին, թէեւ տաղտկացուցիչ ըլլային։ Պ. Միթր նոր թուղթերով կը զբաղէր, երբ հեղձամղձուկ ձայներ և աղմկալից բացագանչութիւններ թնդացին նախասենեակին մէջ. առանց իմաց տրուելու՝ սրահին դուռը բացուեցաւ յանկարծ ու Մարթ, սպասուհին, այլայլած, ներս մտաւ.

— Պարո՛ն, պարո՛ն, դժբախտութիւն մը պատահած է. Հանրային Ապահովութեան պաշտօնեայ մը և ուրիշ մարդ մը ներկայացած են։

Պ. Միթր, բոլորովին տժգունած և սիրտը անձկութեամբ ճնշուած, ոտքի ելաւ իսկոյն։ Ի՞նչ պատահած էր արդեօք։ Նինէթ մեռա՞ծ էր միթէ... Առաջին անգամ կնոջ վրայ խորհած էր։ Բայց սալոնին մէջ տեսնելով որ ոստիկանութեան պաշտօնեային մօտ Թէրէզ կեցած էր վրդոված դէմքով ու կարմրած աչքերով, ձեռքերը երկարեց Պ. Միթր.

— Մատլէն, աղջի՛կս, ըսաւ խեղճ մարդը։

Ու մագնիսացած մնաց գտնուած տեղը։ Պ. Միթրի անծանօթ, փոքրակազմ ու թուխ պեխեր ունեցող մարդ մը, պարզուկ կերպով հագուած ու կլոր գլխարկը ձեռքին մէջ, յառաջացաւ ու ակնածանքով.

— Դուք էք Պ. Միթր, այնպէս չէ՞... Հանրային Ապահովութեան քննիչ եմ, ըսաւ մարդը, ցոյց տալով իր քարթը։ Մի՛ այլայլիք, պարոն, յուսամ թէ բան մը չէ եկած ձեր զաւկին գլխուն։ Ապահով եմ թէ պիտի կրնանք գտնել զինքը։ Անմիջական հետազօտութիւններ պիտի կատարենք այդ մասին։

Պ. Միթր աչքերը խոշոր բացած կը նայէր, ուր սոսկումի արտայայտութիւն մը կը կարդացուէր։ Վախով ըսաւ սա խօսքը.

— Աղջիկս առեւանգուա՞ծ է։

(Շարունակելի)

մութիւններ ընդհանուր և մասնաւոր, Օսմ. և կրօնից և քաղաքակրթութեան։ 5. Աշխարհագրութիւն, բնական, քաղաքական, առեւտրական և տիեզերագրական։ 6. Առողջապահութիւն և տնտեսագիտութիւն, ընտանեկան և քաղաքական։ 7. Բնական ճիւղ, իրագիտութիւն, բնապատմութիւն, բնագիտութիւն և բնալուծութիւն։ 8. Համարողութեան ճիւղ, թուաբանութիւն, գրահաշիւ, տոմարակալութիւն, երկրաչափութիւն և եռանկիւնաչափութիւն։ 9. Իմաստասիրութեան ճիւղ, տրամաբանութիւն, փիլիսոփայութիւն, իմաստասիրութեան պատմութիւն, մանկավարժութիւն և իրաւագիտութիւն։ 10. Արուեստական ճիւղէն, գեղագրութիւն, գծագրութիւն, երաժշտութիւն և մարմնամարզ։ 11. Ձեռագործի ճիւղէն՝ կար և ասեղնագործութիւն, ձեւագիտութիւն և ընդհանուր արհեստական վարժութիւններ թէ՛ մանչերուն և թէ՛ աղջիկներուն։ Ասոնց ամէնուն բաժանումները իւրաքանչիւր դասարանի բաժինը և կամաւոր նիւթերու որոշումը պիտի որուին ծրագրի գլուխին մէջ։

Յօդ. ԽԱ. — Դասագիրքերու ընտրութիւնը կը պատկանի իւրաքանչիւր դասատուին՝ տեսուչին հետ խորհրդակցութեամբ և Հոգաբարձութեան հաւանութեամբ։ Ընտրեալ դասագիրքեր պէտք է Ուսումն. Խորհուրդէ հաստատուած և Հանրային Կրթութեան Պետական Նախարարութենէ ընդունուած կամ թոյլատրուած գիրքեր ըլլան։

Յօդ. ԽԲ. — Ուսուցիչք չեն կրնար տարւոյն ընթացքին մէջ առանձնած պաշտօնէն թողուլ, և Հոգաբարձութիւնք չեն կրնար կամայական կերպով ուսուցիչները տարւոյն ընթացքին մէջ արձակել։ Երկուստեք հաւանութեամբ կատարուելիք փոփոխութեանց համար պէտք է կանուխէն փոխադարձաբար ծանուցանել և բանակցութեամբ համաձայնութեան յանգիլ։ Ուսուցչաց պաշտօնին մէջ թերութեան կամ յայտնի յանցանքի մէջ գտնուելու պարագային, եթէ սաիթը տեղապահական է, առժամապէս կ'արգիլուին Հոգաբարձութենէ, և եթէ դիմում լինի՝ վերջնական վճիռը Ուսումնական Խորհուրդը պիտի տայ զննութեամբ, և եթէ պատճառը չհաստատուի՝ ուսուցիչը իրաւունք կ'ունենայ իր թոշակը ամբողջաբար առնել։ Ուսուցչաց նկատմամբ տրուելիք վճիռները կրնան մինչեւ ուսուցչական պաշտօնէն զրկման կամ առժամեայ դադարման հասնիլ վարչութեան հաստատութեամբ։ Դրամական վճարմանց վճիռներ ալ կրնան տրուիլ թէ՛ ուսուցչաց և թէ՛ Հոգաբարձութեանց նկատմամբ և կը գործադրուին վարչական հաստատութեամբ։

Յօդ. ԽԳ. — Վարժարաններու ուսուցչական մարմինը խմբովին դադրեցնելու ձեւը արգիլուած է։ Փոփոխութեանց համար թէ՛ ուսուցչաց և թէ Հոգաբարձութեանց կողմէն ազդարարութիւնք իւրաքանչիւր օգոստոսի սկիզբը փոխադարձաբար հաղորդուած պիտի ըլլան գրաւոր կերպով։ Խնամով կը յանձնարարուի որ ուսուցչական փոփոխութիւնք միայն ստիպողական կամ կարեւոր և օգտակար պարագաներուն գործադրուին։ Ուսուցչաց յարափոփոխ ձեւը մեծապէս կը վնասէ թէ՛ վարժարաններու և թէ՛ ուսուցիչներու արդիւնաւորութեան։

Յօդ. ԽԴ. — Վարժարաններ պիտի ունենան ամէն գործի յատուկ ցուցակներ։ Գլխաւորներն են. 1. Վարժարանի կանոնագրութեան և գոյից։ 2. Աշակերտաց արձանագրութեան։ 3. Աշակերտաց վարքի և ուսմունքի նիշերուն։ 4. Ուսուցչաց անուանման և օրական պաշտօնավարութեանց։ 5. Գանձուած հասոյթներու և թոշակներու և վճարուած ծախքերու և ամսաթոշակներու։ 6. Նշանաւոր եղելութեանց և դիպուածոց օրագրութիւն։ Վարժարանի վարիչը պատասխանատու է ասոնց կանոնաւորութեան, և կրնայ ուսուցիչներէն օգնականներ առնել։

Յօդ. ԽԵ. — Կրօնագիտութեան դասերուն ծրագիրը, և կրօնաւուսոյցներուն վկայականները, և կրօնական դասագիրքերուն հաստատութիւնը Կրօն. Ժողովին կը պատկանին և անկէ կը հաստատուին, և Ուսումնական Խորհրդոյ կը յանձնուին ի գործադրութիւն։

Յօդ. ԽԶ. — Վարժարաններու մէջ յատուկ հոգ պիտի տարուի կրօնական ուսմանց. աշակերտք պիտի ընտելանան եկեղեցական երգեցողութեան և ծիսագրութեան. յարմարագոյնք պիտի ծառայեն եկեղեցւոյ իբր փոխասաց և մասնակալ և երգեցիկ, կիրակի և տօն օրեր ներկայ պիտի լինին Ս. Պատարագի, տարին երկու անգամ պիտի խոստովանին և պիտի հաղորդուին խմբովին, և պիտի կրթուին բարեպաշտական զգացումներով։

Յօդ. ԽԷ. — Ուսումն. Խորհրդոյ կարգադրութեամբ կրնան կազմակերպուիլ ընդհանուր ուսուցչական լսարաններ, վարժարանական հրահանգիչ բանախօսութիւններ և խորհրդակցութիւններ կատարելու նպատակով։ Նմանօրինակ լսարաններ կրնան տեղի ունենալ գլխաւոր վարժարաններու մէջ Հոգաբարձութեան կարգադրութեամբ, իւրաքանչիւր վարժարանի ուսուցչական մարմնոյն համար։

Յօդ. ԽԸ. — Ուսումն. Խորհուրդը պիտի ջանայ վարժապետանոցի մը բացման համար, և եթէ այդ՝ դժուարութեանց կամ յապաղման ենթարկուի, գոնէ երկրորդական դասընթացքին մէջ պէտք է մտցնել ուսուցչութեան պատրաստուելու յարմար և այն նպատակին ծառայող ուսումներու դասաւանդութիւններ, և փորձառական վարժութիւններ ալ հաստատել։

Յօդ. ԽԹ. — Այս կազմական կանոնները և յաջորդ գլուխներով տրուելիք ներքին և մասնաւոր հրահանգները յօրինուած են ուղղակի մայրաքաղաքիս վարժարաններուն համար։ Գաւառական վարժարաններէն գլխաւոր քաղաքներ կրնան բոլոր ամենայն իրենց պատշաճեցնել ամէնքն ալ. իսկ փոքր քաղաքներու և գիւղերու վարժարաններ կը պարտաւորուին այնչափ ինչ առնել և գործադրել, որչափ կը ներէ իրենց վիճակը, ինչ որ փոքր Թաղերու համար ալ յիշեցինք, որովհետեւ նոյն աստիճանի դասընթացքներ նոյն սկզբունքներով և նոյն կերպով կրնան գործադրուիլ թէ՛ մայրաքաղաքին և թէ՛ գաւառներու մէջ։

ԳԼՈՒԽ Բ.

Վարժարանական վարչութեան իրաւանցներ

Յօդ. Ծ. — Բոլոր վարժարաններու վարչութեան վերին ատեանը կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդն է, իբր օժանդակ Կեդրոնական Վարչութեան։ Նորա ձեռնհասութիւններն են՝

1. Վարժարանական բոլոր դասընթացքներու ուսումնական ծրագիրը կազմել, և վարչութեան հաստատութեամբ գործադրութեան դնել տալ։

2. Ամէն աստիճանէ և դասակարգէ ուսուցիչներուն ձեռնհասութիւնները հաստատել, քննութիւնները կատարել, արժանիքը գնահատել և վկայականները տալ Պատրիարքական հաստատութեամբ։

3. Իր նախաձեռնութեամբ կամ դասատուէ առաջարկութեամբ ծրագիրի փոփոխութիւնները քննութեան ենթարկել և որոշումը տալ, և եթէ փոփոխութեան պէտք տեսնուի՝ վարչական հաստատութեան ենթարկել։

4. Առանձինն այս կամ այն վարժարանի համար հարկ եղած կամ առաջարկուած բացառութիւնները ըստ պահանջից տրոնել։

5. Իւրաքանչիւր վարժարանի համար Թաղական Խորհրդոյ մէջէն կազմուած Հոգաբարձութիւնը ճանչնալ, և անոր հետ ուղղակի յարաբերութեան մտնել։

6. Իւրաքանչիւր վարժարանի համար Թաղական Հոգաբարձութենէ ընտրուած վարիչը, այսինքն տեսուչը կամ փոխ-տեսուչը կամ աւագ-ուսուցիչը ընդունիլ, պայմանները ստուգելով և Պատրիարքական հաստատութեան առաջարկել։

7. Վարժարանի վարիչներուն հաստատութեան մէջ ոչ միայն փնտռել ուսումնական պայմանները և բարոյական վկայութիւնները, այլ և հաւաստել թէ պատշաճեալ փորձառութեան և յարմար ընդունակութեան առաւելութիւններն ալ ունին։

8. Տարւոյն մէջ գոնէ երկու անգամ վարժարանները այցելել, կամ հաստատուն կերպով և Թաղերու բաշխմամբ ամէն մի անդամակցի բաժիններ յատկացնելով, և կամ իւրաքանչիւր անգամ պատահական բաշխմամբ այցելու անդամներ նշանակելով։

Յօդ. ԾԱ. — Ուսումնական Խորհուրդը իր յարաբերութիւնները կը կատարէ Թաղական Խորհրդոյ կամ Թաղական Հոգաբարձութեան հետ։ Այցելութեանց առթիւ տեսած զանցառութիւններն ու անտեղութիւններն ալ նոյներուն կը հաղորդէ գրաւոր, կամ կը զեկուցանէ բերանացի, և ուղղակի վարիչներուն հրամաններ չի տար։

Յօդ. ԾԲ. — Երբ ուսուցիչներ Ուսումնական Խորհուրդին դիմելով Թաղական Խորհուրդին կամ Հոգաբարձութեան մասին գանգատներ կը յայտնեն, Ուսումնական Խորհուրդը կրնայ գանգատը լսել, հաւաստութեանց համար վկաներ ընդունիլ կամ որոնել, Թաղական Խորհուրդէն կամ Հոգաբարձութենէ գրաւոր կամ բերանացի բացատրութիւններ պահանջել, և տեղւոյն վրայ քննութիւններ բանալ։ Իր որոշումը գրաւոր կը հաղորդէ Թաղական Խորհուրդին, և երբ գործին ծանրութիւնն ու հանգամանքները պահանջեն՝ վարչութեան հաւանութեան կ'ենթարկէ։

Յօդ. ԾԳ. — Նոյն ձեւերը կը պահուին նաեւ երբ Թաղական Խորհուրդ կամ Հոգաբարձութիւն գանգատներ կամ ամբաստանութիւններ կը ներկայեն տեսուչներու և ուսուցիչներու դէմ։

Յօդ. ԾԴ. — Ուսումնական Խորհրդոյ որոշումները վարչական հաստատութեան պիտի ենթարկուին՝

1. Երբ ուսուցչի մը վկայականը կամ արտօնագիրը պիտի ետ առնուի.

2. Երբ ուսուցիչ մը երկու ամիսէ աւելի դադարման պիտի ենթարկուի.

3. Երբ Թաղական Խորհրդոյ կամ Հոգաբարձութեան մը ընթացքը պիտի մերժուի։

Յօդ. ԾԵ. — Իւրաքանչիւր վարժարանի վարիչը պատասխանատու է Թաղական Հոգաբարձութեան, և անկէ կ'ընդունի բոլոր մասնաւոր հրահանգները։ Վարիչը պարտաւոր է սոյն կանոնագիրին և յարակից հրահանգներուն գործադրութեան հսկել։

(Շարունակելի)

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ ՄԸ. — Կարդալ Դ. երես

ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԿԸ ՓԱՓԱԳԻ
ԻՐ ՆԱԽԱՍԻՐԱԾ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԵՐՈՎ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՈՒԻԼ
«ԲԱՌՆԱՍ»Ի
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ
Բերա, Մեծ Փողոց, Թիւ 288
ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
6 հատինէ լուսանկար՝ բլաթինոթիփ 40 ղրուշ
6 հատինէ լուսանկար՝ փայլուն 20 ղրուշ
Գունաւոր լուսանկարներ բնական մեծութեամբ 120 ղրուշ
12 հատինէ լուսանկար՝ բլաթինոթիփ եւ մէկ ակրանդիսման 108 ղրուշ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՆՈՒԱՄԵԱԼ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԻՒՂԱՆԵՐԿ ՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՏԱՔՍԻ, ԿՏԱՒԻ ԵՒ ԹՈՒՂԹԻ ՎՐԱՅ
Կ'ուզէ՞ք որ ամէն կերպով գոհ դառնաք, Փութա՛ լուսանկարուիլ ի «Բառնաս»։
24—14

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՃԱՊՈՆ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ճափոնի և Չինաստանի միջեւ ծագած խնդրոյն առթիւ, երկաթուղիներու շինութեան համար, Լոնտոնէն հետեւեալը կը գրեն վիեննական թերթի մը։

Անգլիական այն ձեռնարկները, որոնց հետ Չինաց կառավարութիւնը բանակցած է Սին-Մին-Թունկէն մինչեւ Ֆաքումէն շինուելիք երկաթուղիին գլխաւոր մասին համար, Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատանին դիմեցին՝ Ճափոնի կողմէ յարուցուած արգելքին համար այդ շինութեանց դէմ։ Թոքիոյի մէջ բողոքուեցաւ այդ գիծին դէմ, հիմնուելով Չինաց և Ճափոնի միջեւ կնքուած դաշնագրութեան մը վրայ, որուն համաձայն ատենընդմէջ տարուան համար Չին յանձն կ'առնէ չարտօնել այն տեսակ երկաթուղիի մը շինութիւնը որ, զուգահեռական ըլլալով կարենայ մրցիլ Մանչուրիոյ հարաւային երկաթուղիին հետ. նաեւ այն տեսակ ճիւղեր ունենալ որոնք փոխադրութիւնները խանգարեցնեն ի վնաս Մանչուրիոյ հարաւային երկաթուղիին։ Ի զուր փնտռուեցան նոյն կարգի յօդուածներ դաշնագրութեան մէջ՝ պաշտօնապէս հրատարակուած ձեւին մէջ։ Այդ յօդուածները կան գաղտնի համաձայնութեան մը մէջ՝ կնքուած առաջին դաշնագրութեան հրատարակութենէն չորս ամիս ետքը՝ 1906 տարիին։ Չինացիներն ալ սա երկու դիտողութիւնները կ'ընեն ճափոնական պահանջումներուն.— Ա. Վերագրեալ գիծը երեսուն մղոն հեռու է Մանչուրիոյ հարաւային երկաթուղիին գլխաւոր մասէն։ Բ. Այդ գիծը ոչ թէ փոխադրութիւնները պիտի խանգարեցնէ, այլ ընդհակառակը պիտի աւելցնէ՝ խասնացուած նոր և հարուստ վայրերու յաւելուածով։ Ճափոն ալ սապէս կը պատասխանէ.— Ա. Երեսուն մղոնի հեռաւորութիւնը չի կրնար բաղդատուիլ ուրիշ տեղերու համանման հեռաւորութեանց հետ, այլ համեմատաբար կարճ ճամբայ մը պէտք է նկատել։ Բ. Ծրագրուած գիծը, երբ երկարի, ճիւղ մը չի կրնար նկատուիլ, այլ հաղորդակցութեան անկախ ճամբայ մը որ կրնայ ուրիշ գիծերու փոխադրութեանց վնասել։ Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատանը Ճափոնի կառավարութեան հաղորդեց անգլիացի ճարտարապետներու ընկերութեան տուած բերած պատճառները։ Չինացիները այդ Ընկերութեան հետ բանակցած են խնդրոյ առարկայ եղած երկաթուղիին շինութեան մասին։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՄԱՆ ՕՐԷՆՔԸ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՅՏԻՆ ՄԷՋ

Ֆրանսայի Ծերակոյտը վերջերս 95ի դէմ 195 ձայնով ընդունեց քաղաքային օրէնքին հետեւեալ բարեփոխութիւնը.

Երբ ամուսիններու առժամեայ բաժանումը երեք տարի տեւէ, վճիռը իրաւամբ ամուսնալուծման վճռի պիտի վերածուի, երկու ամուսիններէն մէկին պահանջմամբ։

Այս քուէարկութենէն առաջ ծերակուտական Պ. Լամարզել վերոգրեալ հատուածին դէմ խօսեցաւ կաթոլիկներու անունով և ըսաւ.

«Պայմանաժամով ամուսնալուծումն է որ կը սահմանէք։ Ասոր հարուած մըն է որ խղճի ազատութեան կը տրուի, անմիջական ամուսնալուծումին չափ ծանր։ Ուղղակի դէպի ամուսնալուծման կ'առաջնորդէ փոխադարձ հաւանութեամբ։ Այսօր ձեր մտածումներէն կը հեռացնէք զայն. պիտի դիմադրէք երբ ձեզ առաջարկուի. յետոյ տեղի պիտի տաք, ինչպէս ամէն ատեն, ինչպէս այսօր։»

Դատական նախարար Պ. Գուիան, չսպասեց որ Ծերակոյտը միայն Պ. Լամարզելի այդ յայտարարութեանց ազդեցութեանը տակ, և իսկոյն խօսք առնելով ըսաւ.

«Մեզմէ ոչ ոք փափաքող է ամուսնալուծման, և եթէ օրէնսդիրը միջոց մը ունենար ամուսնութիւնները մինչեւ մէկ աստիճան երջանկութեամբ դրոշմելու, և եթէ այնպէս մը ընէր որ ընտանիքը երջանկութեան մէջ մնայ մինչեւ վերջը, անդրագործ մը պիտի ըլլար եթէ ամուսնութեանց անլուծելիութիւնը չվճռէր, սակայն այդ անլուծելիութիւնը այլ եւս ոչ թէ կրօնքը այլ օրէնսդիրը պէտք է ներմուծէ, և այս խնդրոյն մէջ կրօնքը պէտք է համոզուի իր անկարողութեանը վրայ, վասն զի միութիւնը խզող և ընտանիքը խորտակող առժամեայ բաժանումը հաստատութիւնն է ընկերային այդ չարիքը կազմող ամուսնալուծման։ Միեւնոյն պատճառաբանութիւնները կը զօրեն թէ՛ առժամեայ բաժանման և թէ ամուսնալուծման դէմ։ Երբ երկու էակներ հաստատեն կենակցութեան անկարելիութիւնը, միթէ կ'ուզէ՞ք որ տաղտ ներկայութեանը չարունակեն զիրար բզկտել։ Կ'ուզէ՞ք որ անկարգ ու ամօթալի կեանք մը վարեն։ Այդպէ՞ս կը պահպանէք ընկերային շահը։ Խնդիրը լուծուած է։ (Ձախակողմեան ծափահարութիւններ)։ Չարիքին իրական պատճառը կը գտնուի միութիւնները կատարուելու եղանակին մէջ։ Եթէ ամուսնութիւնը բնական անկեղծ կորովի մը վրայ հաստատուած ըլլար, ո՛չ առժամեայ բաժանում պիտի ըլլար և ոչ ալ ամուսնալուծում։ Սակայն օրէնքը չէ որ այդ վիճակը կրնայ առաջ բերել, այլ էակներու բարձրացումը դէպի ի բարոյական աւելի գերագոյն վիճակ մը։ Եթէ կարենայինք այդ բանն ընել և այդ մերձեցումները անլուծելի դարձնել, կ'ապահովցնէի ձեզ որ բարերարական պարագայ մը պիտի ըլլար թէ՛ էակներուն և թէ՛ մարդկային ընկերութեան համար։ (Ծափահարութիւններ)։ Առժամեայ բաժանումը, ամուսնալուծումը աղէտ մը կը կազմեն։ Թո՛ղ այնպէս ըլլայ. Սակայն երեք տարուան առժամեայ բաժանումէ մը ետքը երկու ամուսիններուն միջեւ մերձեցում չէ գոյացած։ Մէկը, որ կաթոլիկ զգացումներ չունի, կ'ուզէ իրեն համար ուրիշ կեանք մը կազմել. իրաւունք ունի այդ փափաքը ունենալու։ Միթէ անկանոն կամ ամուրիութեան կեանքի՞ մը պիտի հարկադրէք զինքը։ Եւ իրաւունք ունիմ ըսելու թէ այս վերջին կացութիւնը կարելի է համապատասխան չէ մարդկային բնութեան վիճակին։ Կ'ուզէք թող չտա՛յ որ կեանք մը վերակազմէ իրեն։ Այդ ամուսինը կրնայ զօրել մը, անոր տեղի տալու տկարութիւնը ունենալ. այդ ապօրէն միութենէն պիտի ծնին զաւակներ, որոնք ամբողջ իրենց կեանքին մէջ պիտի քաշկռտեն այդ օրէնքական թերութիւնը։ Քանդուած ընտանիքի մը քով կ'ուզէք ուրիշ մըն ալ քանդել։ Երկու կողմէն ալ թշուառութիւն առաջ պիտի գայ։ Ահա՛ ձեր առաջարկած յառաջդիմութիւնը։ (Բուռն ծափահարութիւններ ձախակողմէն)։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԼՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնի մէջ լրագիր մը հաստատելու դժուարութիւնը ցոյց տուաւ վիճակը Թրիպիւն լրագրին, որ երկու տարուան գոյութենէ մը ետքը դադրեցաւ երկու շաբաթ առաջ. տէրը երեք հարիւր հազար անգլիական ոսկի ծախսած էր. արդէն այդքան գումար մը տրամադրելի ըրած էր և երեք հարիւր հազար անգլիական ոսկին սպառելուն պէս դադրեցուց հրատարակութիւնը։ Թրիպիւն տէրը շատ հարուստ ըլլալով իր ունեցածին խիստ քիչ մէկ մասը վատնեց։ Արդէն, Թայմզին կամ երկար ատենէ ի վեր հաստատուած միւս լրագիրներէն զատ, հիմա օրաթերթի մը համար անկարելի է կէս բենսէն (հինգ սանդիմ) աւելի գինով վաճառուիլ. արդարեւ երկու հին թերթեր վերջերս մէկ բենսէն կէսի իջեցուցին, ամենէն աւելի տարածուած ժողովրդական լրագիրներու հետ մրցելու համար։

ՋԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔՕՔԼԷՆ ԿՐՏՍԵՐԸ, Քոմէտի Ֆրանսէզի զարդերէն մէկը, ինչպէս յայտնի է, երեք ամիսէ ի վեր Բարիզի մօտ դարմանատան մը մէջ կը գտնուի և իր վիճակին վրայ հակասական լուրեր կան։ Ոմանք կ'ըսեն թէ անբուժելի կերպով վարակուած է ջղային հիւանդութենէ մը. ոմանք ալ կ'ըսեն թէ սպաքինման ճամբուն մէջ է և մօտերս պիտի ելլէ դարմանատունէն։ Իրողութիւնը այն է, կ'ըսեն Բարիզի թերթերը թէ մեծանուն արուեստագէտին վիճակը առայժմ գոհացուցիչ չէ։ Առանձին բան չուտեր, և միայն կ'ուտէ այն կերակուրներէն, զորս զինքը դարմանող բժիշկը ուտէ իրեն հետ. Վերջերս բնաւ չէր ուտեր ու և է ուտելիք. և միայն անսուաղ չմնալու համար հեղուկ սնունդներ կուտային իրեն։ Կ'ըսուի թէ Քօքլէնի այս հիւանդութիւնը առաջ եկած է Սակարանին մէջ դրամական մեծ կորուստէ մը—350,000 ֆրանք կորսնցուցած է Ռիօ Թինթոյի թուղթերէն — և սիրային ծանր վիշտէ մը. Յիսուն տարեկանի մօտ գտնուող արուեստագէտը դեռատի կին մը սիրած և այդ սէրը դժբախտ եղած էր։ Մոլիէրի բեմը շատ զգածուած է Քօքլէնի բացակայութենէն, վասն զի Մոլիէրի գործերուն և ուրիշ նշանաւոր կատակերգութեանց մէջ անոր կատարած դերը բաց մնացած է։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Էսէնի (Գերմանիա) մէջ Քրուփի հռչակաւոր զինագործարանին այժմու պետը, 25 տարիէ ի վեր այդ գործարանին մէջ աշխատող գործաւորներուն համար սարքած հանդէսին առթիւ բանախօսութիւն մը ընելով, հետեւեալ հետաքրքրական տեղեկութիւնները տուաւ, որ բաղդատութեամբ գաղափար մը կուտան վերջին 25 տարիներու միջոցին տեղի ունեցած սպառազինութեանց ընդարձակման վրայ.—«70ական վերջին տարիներուն մէջ, ըսաւ, մեր զինագործարանին բանուորներուն թիւը 8000 էր, որ քիչ ետքը 10,000ի և 80ական թուականներու վերջերն ալ 15,000ի բարձրացաւ, և անկէ ետքը ամսէ ամիս աւելի բարձրանալով ներկայ դարուս սկիզբը՝ այսինքն 7 տարի առաջ մեր բանուորներու ընդհանուր թիւը հասաւ 25,000ի։ Նոյն միջոցին Եւրոպայի տնտեսական տագնապին հետեւանքով այդ թիւը թէեւ 1903ին 21,000ի իջաւ, բայց 1905ին վերստին բարձրանալով հասաւ 32,000է աւելիի։ Բայց այդ թուականէն ետքը պատերազմական զէնքերուն յանձնարարութեանց թերեւ նուազման մը հետեւանքով, գործաւորներուն թիւը բաւական նուազելէ յետոյ, այժմ վերստին 31,000ի բարձրացաւ։ Գործարանիս վարչութիւնը պիտի ջանայ որ այնպիսի միջոցներ ձեռք առնուին, որ յառաջիկայ տարիներու մէջ այս թիւը իջեցնելու պէտք չմնայ։»

ՕԺԻՏԻ ՏՈՒՐՔԸ. — Պահպանողական Ամերիկացի մը [illegible] առաջարկեց որ Եւրոպացիի հետ ամուսնացող Ամերիկուհիները տուրք վճարեն իրենց օժիտներուն քանակութեան համեմատ։ Եթէ այդպիսի օրէնք մը հաստատուի, մեծաքանակ հասոյթ մը պիտի ապահովուի գանձին։ Անգլիացի վիճակագիր մը, հաստատելու համար այս պարագան, հաշուի ըրած է թէ մինչեւ հիմա Եւրոպացիներու հետ ամուսնացող Ամերիկուհիները երեսունչորս միլիոն անգլիական ոսկի դուրս հանած են երկրէն, և այս պատկառելի գումարէն օգտուողները գլխաւորաբար անգլիացի ազնուական ընտանիքները եղած են. Թէպէտ վերջերս միայն Օր. Կլէյտիս Վանտէրպիլդ 2,500,000 անգլիական ոսկի Հունգարիա տարաւ իր հետ, այսինքն հունգարացի Զէչէնի կոմսին հետ, որուն հետ ամուսնացաւ անցեալները։ Ամերիկացի 15 երջանիկ ժառանգորդուհիներ 26 միլիոն անգլիական ոսկի օժիտ տարած են իրենց անգլիացի ամուսիններուն, մինչդեռ ուրիշ Ամերիկուհիներ 8,700,000 անգլիական ոսկի տարած են ցամաքային Եւրոպայի ընտրած իրենց ամուսիններուն։ Հետեւեալ ցանկը բաւական հետաքրքրական է այս տեսակէտով. — Մարլպորոյի դքսուհին 2,000,000 անգ. ոսկի, Ռօքսպըրի դքսուհին 2,000,000, Մանչէսդըրի դքսուհին՝ Քօնսուէլօ 200,000, Տիկին Քըրզըն՝ 1 միլիոն, Պօնի տը Քասդէլլանի կոմսուհին 1,400,000, Մարլպորոյի դքսուհին՝ Լիլիան՝ 800,000, Մանչէսդըրի դքսուհին 400,000, Սդրաֆորդի կոմսուհին Քօրա՝ 200,000, Քրէյվըն կոմսուհին՝ նոյնպէս 200,000, Տօնըրկմօրի կոմսուհին՝ 100,000, Քօլօնա իշխանուհին 200,000, Ֆէզդէդիա կոմսուհին՝ 200,000, Հացֆէլտ իշխանուհին 200,000 և Եարմըթի կոմսուհին նոյնպէս 200,000 տարած են իրենց հետ՝ կոմսուհի կամ դքսուհի ըլլալու համար։

ՀԻՆ ԴԱՇՆԱԿԸ. — Անգլիացի մը վերջերս դաշնակ մը գնեց աճուրդով կատարուած վաճառումէ մը, սակայն ձայն չէր հաներ և նորոգութիւնն ալ անկարելի էր. ուստի Անգլիացին քակեց զայն և թելերը հանելու միջոցին գտաւ ծրարիկ մը, որ հազար անգլիական ոսկիի արժեթուղթեր կը պարունակէր։ Աւելորդ է ըսել որ Անգլիացին գոհ մնաց, վասն զի դաշնակ մը ատկէ աւելի ի՛նչ տեսակ հմայիչ ձայն մը կրնար հանել։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Հաշուակալութեան Ատեանին դիւանին առաջին միւմէյիզ Մահմուտ պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Պօլսոյ Նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Աթաուլլահ Հիլմի էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Չորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Էվգաֆի Նախարարութեան հաշուակալութեան քարտուղարներէն Իպրահիմ Նէսիմ պէյի և Բարձր. Խտիվին մօրը կառապանին՝ Հաճի Իսմայիլ աղայի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, երէկ, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի հետ։

ՀԱՑԵՐԸ. — Քաղաքապետ Րէշիտ փաշա, երէկ, իր մօտ հրաւիրելով հացագործներու արհեստապետները, ծանոյց անոնց որ հացերու օրինական կշիռին ուշադրութիւն ընեն և պակաս հաց չծախեն. հակառակ պարագային թէ՛ հացերը պիտի գրաւուին և թէ փուռպանները ու կշռողները խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։ Նոյն իմաստով զեկոյցներ եղան նաեւ Թաղապետական շրջանակներուն, որպէս զի խիստ հսկողութիւն կատարեն. անսաստողները պատասխանատուութեան տակ պիտի ենթարկուին։ Քաղաքապետութեան առաջին քննիչ Օսման պէյ անձամբ քննութիւն պիտի կատարէ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը, որ բարձրագոյն վարժարաններու ուսանողներուն ալ «բասօ» պիտի տայ, որոշեց այդ «բասօ»ներուն համար «աբոնըման»ի տետրակներ ետ տալ Ա. ու Բ. կարգերու համար՝ քսան և քառասուն փարանոց տոմսակներէ բաղկացած։ Այս որոշումը յառաջիկայ մարտին պիտի գործադրուի։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարար Ապտիւռրահման փաշայի նախագահութեամբ և վերաքննիչ ատեանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Իպրահիմ պէյի, Բերայի հուգուգի երկրորդ ճիւղին նախագահ Շէվգէթ պէյի և վերաքննիչ ատեանին անդամ Վիչէն էֆ.ի անդամակցութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ փաստաբաններուն պարտականութիւնները քննելու և սահմանելու համար։ Այդ յանձնաժողովը առջի օրը գումարուելով խորհրդակցութիւն կատարեց։ Յետոյ դատական պաշտօնարանին մէջ փաստաբաններու ճիւղին քարտուղար Հագգը պէյը նոյն յանձնաժողովին հրաւիրուելով, տեղեկութիւններ առնուեցան փաստաբաններու մասին յանձնաժողովը և անոր ներքին կանոնագրին նկատմամբ։

— Վերջերս բարեփոխուած մէկ քանի կանոնագիրներ գիրքի ձեւով պիտի տպագրուին, որով տպարանապետները երէկ դատական պաշտօնարանը հրաւիրուեցան։

ԴՈՆՆԱՅԻ ԴԱՇՏԸ. — Մէկ քանի օրէն պիտի սկսին հարկ եղած պեղումները՝ Գօրավիրան լճին ջուրերը Դոնեայի դաշտը փոխադրելով ոռոգելու համար։ Պեղումներու համար հարկ եղած պաշտօնեաները կարգուած են։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Իմացուելով որ Նէվրէքօպի գաւառակին Լէֆտէ գիւղը Միթօ անուն Պուլկարի մը տանը մէջ զէնքեր և հրանիւթեր կը գտնուին, խուզարկութիւն կատարուելով ասոնք երեւան հանուեցան և ըստ օրինի գրաւուեցան։

— Շթիփի գաւառակին մէջ ապստամբ պուլկար աւազակներէն չորս չարագործներ ձերբակալուեցան։

ԲԵՐԱՅԻ ՀԵՌԱԳՐԱՏՈՒՆԸ. — Ծանուցուեցաւ թէ Բերայի Կալաթա Սէրայի դիմացը գտնուած Սըվաճըօղլը աբարթըմանը գնուած է 14,000 ոսկիի և թէ Բերայի հեռագրատունը մէկ քանի օրէն հոն պիտի փոխադրուի, Սապահ կ'ըսէ թէ ճարտարապետ Վէտատ պէյի և մասնագէտներու մարմնոյ մը հսկողութեանը տակ նախապէս շէնքին արտաքին ու ներքին մասերը պիտի նորոգուին, ինչ որ մէկ քանի ամսուան կարօտ է. նաեւ ներքին կահաւորման համար ալ ժամանակ պիտի անցնի, որով Բերայի հեռագրատունը ո՛չ թէ մէկ քանի օրէն, այլ մէկ քանի ամիսներէ ետքը հազիւ հոն պիտի կրնայ փոխադրուիլ։ Իսթէփն և Բէյօղլուի ընդհանուր հեռագրաբաշխներու վարչութիւններն ալ նոյն տեղը պիտի փոխադրուին։

ԱՌՈՒԾԱԽԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ թէեւ առուծախի գործողութեանց համար ըստ օրինի գրուած «Իլմուխապէր»ներուն վրայ և դիզուած կալուածական տուրքերը գանձուելով պէտք է արտօնագիր տալ, սակայն մէկ քանի տեղերու տուրքերու վարչութիւնները, գործողութիւնները կատարելէ առաջ, այդ «Իլմուխապէր»ները, օրէնքին տրամադրութեան հակառակ, Թաղապետական շրջանակներուն կը ղրկեն, որով դժուարութիւններ կը ծագին, նկատելով որ ժողովուրդը, այդ պատճառով, «Թափու»ի վարչութեանց դիմելէ ետ կը կենայ և ուղղակի «Սէնէտ»ներով իրենց միջեւ առուծախի գործողութիւններ կը կատարուի, որով «Թափու»ի հասոյթները նուազած են, և նկատելով որ կայս. Նահանգներու Տէֆթէրխանէի վարչութեանց համար կայս. Իրատէով վերջերս հրատարակուած կանոնագրին 16րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, առուծախի գործողութիւնները, օրինական գրաւի ենթարկուածէ զատ, ուրիշ որ և է պատճառով չեն կրնար յետաձգուիլ և թէ առուծախի ենթարկուած տեղին յատուկ կալուածական դիզեալ տուրքերը նախապէս կը գանձուին, ուստի ծանոյց ամէն կողմ որ առուծախի «Իլմուխապէր»ները Թաղապետական շրջանակներուն չղրկուին. միայն տուրքերու վարչութեանց կողմէ հարկ եղած գործողութիւնները կատարուելով արտօնագիրը տրուի։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց քննիչ մը կարգել ու ղրկել՝ ստուգելու համար թէ գաւառային մաքսատանց համար կարգուած քիմիագէտները իրենց պաշտօնը պէտք եղածին պէս կը կատարե՞ն թէ ոչ։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց օսմ. երկիրներուն մէջ ալ գործածել ինքնաշարժ կառքերով քաշուող սայլերը, որոնք երկաթուղի չգտնուած տեղերէն բեռ կը տանին երկաթուղիի կայարանները, և որոնց գործածութիւնը օգտակար եղած է մէկ քանի երկիրներու մէջ։ Ասոնցմէ երկու խումբ յանձնարարուած են եւրոպական գործարանի մը։ Ասոնք չորս սայլերէ կը բաղկանան, զորս կը քաշէ ինքնաշարժ կառք մը. ո՛չ միայն խճուղի չը գտնուած տեղերէն, այլ նոյն իսկ ճամբայ չունեցող արտերուն մէջէն իսկ կրնան անցնիլ։ Իւրաքանչիւր սայլի մէջ վեց թօնօ ապրանք կրնայ բեռցուիլ, որով ինքնաշարժ կառք մը պիտի կրնայ քսանըչորս թօնօ բեռ փոխադրել՝ ժամը 40—50 քիլօմէթր արագութեամբ։ Այդ սայլերը թէեւ ինքնաշարժ կառքով կը քաշուին, սակայն ասոնց իւրաքանչիւրը առանձինն շարժուն ուժ մըն ալ ստանալով ինքնիրեն ալ կը քալէ, որով ճամբուն ուղիղ ըլլալը կամ ոչ ազդեցութիւն մը չի կրնար ունենալ։ Ծախքն ալ մեծ բան մը չէ, վասն զի փոխադրութեան ուրիշ միջոցներու (երկաթուղի, պարզ սայլ. ձի եայլն) հետ բաղդատելով հարիւրին 20էն 60 է. հետեւաբար ապրանքները կարելի պիտի ըլլայ հեռու տեղերէ աժան կերպով փոխադրել։ Կարեւոր կէտ մըն ալ կայ թէ ինքնաշարժ կառքը ու չորս սայլերը, որոնք այդքան առաւելութիւններ ունին, աժան են՝ այսինքն չորս հազար ոսկիի ապրանք կ'ըլլան ամէնէն շատ։ Վերջապէս ամէն կերպով խիստ օգտակար պիտի ըլլան տնտեսական տեսակէտով։

ՍԱՄՈՍ կղզիին ժողովրդեան պէտքերը հոգալու համար Այտընի ու Ատանայի նահանգներէն երկու հարիւր հազար քիլէ ցորեն պիտի ղրկուին, սակայն տրուած մաքսատուները ապահովութիւն պիտի ստանան թէ այդ ցորենները Սամոս պիտի տարուին. նաեւ նոյն կղզիին մաքսատուններն ալ վկայականներ պիտի տան՝ հաստատող նոյն ցորեններուն ժամանումը։ Սամոսի մաքսատուներն ալ հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնեն, որպէս զի այդ ցորենները ուրիշ տեղեր չարտածուին։

ԹԹՈՒԱՏԱՆՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ շերամաբուծութեան անհրաժեշտ եղած թթաստանները կարգ մը անձերու կողմէ կը քանդուին, ծանոյց ամէն կողմ որ այդ առթիւ առաջ եկած վնասը, օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն, տուժեն շրջակայ գիւղերու բնակիչները։

ԷՐԷՅԼԻԻ ՀՐԴԵՀԸ. — Գոնիայի Էրէյլիին մէջ պատահած հրդեհին նկատմամբ առնուած նոր տեղեկութեանց նայելով, հրդեհը անցեալ կիրակի գիշեր ժամը 8ին սկսեր է շուկային մէջ նպարավաճառի մը խանութէն։ Տեղական կառավարութեան պաշտօնեաները և ժողովուրդը թէեւ աշխատեր են կրակը մարելու, սակայն կարելի չէ եղեր, վասն զի շրջակայ խանութներուն մէջ քարիւղ, իւղ, ոգի եայլն գտնուելով, կրակը տարածուեր է, որով 53 խանութ և մթերանոց մը այրեր են։ Ամբողջ վնասը հինգ հազար ոսկի կը հաշուուի։ Ապահովագրական ընկերութիւնները երեք հարիւր ոսկիի չափ վնաս ունին։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանը, երէկ, Բէյի սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատանց պաշտօնեաներէն ոմանք՝ ընտանիքով։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ գարունը մօտեցած է։ Այս տարուան ձմեռը թեթեւ էր։ Տեղացած անձրեւները մեծապէս նպաստած են երկրագործութեան։ Ոչխարներէն այս տարի սովորականէն աւելի բուրդ և կարագ պիտի առնուի։ Ինչպէս յայտնի է, բուրդը Հալէպի վաճառականութեան գլխաւոր տարրերէն մէկն է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ Շիրէհիրտս օթէլին դիմացը հաստատուած անգլիական թղթավաճառանոցին տէրը՝ Պ. Նիքըլս Տօքքորնիա, վերջերս, իր խանութին մէջ փակուեր և ինքզինքը գլուխէն վիրաւորեր է ատրճանակով. Իր առողջութիւնը ծանր վիճակի մէջ է։ Այդ յուսահատութեան շարժառիթն է վեց հազար ոսկիի կորուստ մը սակարանի շահագրգռութեանց մէջ։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ Ռէժէլէ Քարոլ շոգենաւը, որ երկուշաբթի օրը Քէօսթէնճէէն Կ. Պօլիս ժամանեց, Վերին Վոսփոր հասնելուն, երրորդ կարգի ուղեւոր մը ծովը նետուեցաւ։ Շոգենաւը թէեւ կեցաւ և մակոյկ իջեցուց, բայց արդիւնք մը չունեցաւ։ Կ'ըսուի թէ այդ յուսահատ մարդը հիւանդ էր և Իսպրայիլի մէջ մեծ կորուստներ ունեցած՝ բախտախաղի մէջ։

ԻԶՄԻՐԷՆ փետրուար 18 թուականով կը գրեն թէ երեք չորս օրէ ի վեր օդերը անձրեւոտ էին։ Նախորդ շաբաթ օրը տեղատարափ անձրեւի մը հետ քառորդ ժամու չափ կարկուտ տեղացեր է Իզմիրի մէջ, սակայն կիրակի օդը բացուեր է գարնանային գեղեցկութեամբ մը, որով տեղացիները դաշտային պտոյտներ կատարեր են։

ՀՐԴԵՀ.— Խասքէօյ, Խալըճըօղլը, ծովեզերքը գտնուած քաղինայի մը քովի սենեակէն երէկ գիշեր ժամ 6ին հրդեհ ծագելով այդ սենեակը այրեցաւ և յետոյ կարելի եղաւ կրակին ընթացքը կասեցնել։ Կրակը առաջ եկած էր քարիւղի լամպարին շրջելէն։ Նոյն սենեակին մէջ կը պառկէր Եաղեր Եանքօ անուն մարդ մը։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ, առջի գիշեր ժամ 9ին, հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ Բերայի Թաղապետութեան պաշտօնեաներէն Սարգ էֆ.ի բնակած սենեակէն։ Վերմակը և ուրիշ գոյքեր այրեցան։ Սարգ էֆ. զոյնը մարելու համար աշխատած պահուն ձեռքերը, ոտքերը ու երեսին մէկ մասը այրեցան, որով հիւանդանոց ղրկուեցաւ։

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ.— Բերայի մէջ, երէկ, կատղած շուն մը խածաւ Բանայօթ անուն անձ մը, որ կատաղութեան դարմանատունը տարուեցաւ։

ՖԼՕՐԻՑԷԼԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Դեռատի այլ մեծանուն ջութակահար Ֆլօրիցէլ ֆօն Ռէօթէր իր առաջին նուագահանդէսը պիտի տայ Իւնիօն Ֆրանսէզի սրահին մէջ յառաջիկայ երեքշաբթի գիշեր, 10 մարտ (Ն. Տ.)։ Նուագահանդէսը պիտի սկսի ժամը 9¼ին։ Տոմսակներուն գինն է Ա. կարգ 53 ղրուշ և Բ. կարգ 27 ղրուշ։ Կարելի է տոմսակ գնել Քօմանտինկերի երաժշտական վաճառատունէն։ Աւասիկ յայտագիրը.—

Ա. ՄԱՍ	
Ա. Քօրէլի	Լա Ֆօլիա
Բ. Սէն-Սանս	Քօնչէրթօ՝ ջութակի համար՝ ան սի մինէօր
Բ. ՄԱՍ	
Գ. ա) Շօբէն-Սարազաթ	Նօքթիւրն
բ) Ֆլօր Ֆօն Ռէօթէր	Շանսօն Ռիւս
գ) Վիէնիավսքի	Քարնավալ Ռիւս
Դ. ա) Պեթհովէն	Ռօմանս
բ) Պախ	Արիա
գ) Պագցինի	Ռօնտ տէ Լիւթէն
Ե. Սարազաթ	Զիկօյներվայզէն

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՆՈՐ ՍԱԿԱՑՈՅՑԸ

Ինչպէս յայտնի է, ասկէ առաջ Պատրիարքարանի Ելեւմտական Դիւանին մէջ գործադրութեան դրուած Սակացոյցը վերջին անգամ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ փոփոխութեան ենթարկուած էր՝ Պատրիարքարանի Վարչականն ու Յարաբերական դիւանին պետերուն հետ այս առթիւ կատարուած խորհրդակցութենէ մը ետք։ Ն. Ամենապատուութիւն այս Նոր Սակացոյցին գործադրութիւնը հրամայած ըլլալով, փետր. 11էն ի վեր այս Նոր Սակացոյցին համեմատ կը գանձուին Պատրիարքարանի դիւանական հասոյթները։

Ահաւասիկ Նոր Սակացոյցը.—

ԿՈՆԴԱԿԱԳԻՐՔ. — 1. Կոնդակ Առաջնորդութեան՝ մուգաթային 20 %. 2. Տեղապահութեան՝ մուգաթային 10 %. 3. Գաւառ. ժողովոց՝ եթէ ամբողջական է՝ 20 %. 4. Գաւառ. Կրօն. ժողովոց՝ 10 %. 5. Գաւառ. Քաղաք. ժողովոց՝ 10 %. 6. Գաւառ. առժամեայ վարչութեան 10 %. 7. Կ. Պոլսոյ Թաղ. Խորհրդոց՝ 10 %. 8. Կ. Պոլսոյ առժամեայ Թաղ. Խորհրդոց՝ 10 %. 9. Կ. Պոլսէ դուրս Թաղ. Խորհրդոց կամ Հոգաբարձութեանց՝ գլխաւոր քաղաքաց՝ 200 ղրշ. 10. Կ. Պոլսէ դուրս Թաղ. Խորհրդոց կամ Հոգաբարձութեանց այլ տեղեաց՝ 100 ղրշ.։

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐՔ. — 11. Եկեղեցեաց շրջափակին մէջ թաղուելու հրամանագիր՝ 5000 ղրշ. 12. Վիճակահանութեանց, հանգանակութեանց, հանդիսութեանց և այլ նմանօրինակ նպաստի գործողութեանց համար, Նախատեսեալ գումարին համեմատ և կանխիկ գումարին՝ 2 %։ 13. Պատրիարքարանի ձեռօք գանձուած, փոխանցուած կամ մատակարարուած դրամներու վրայ գումարին՝ 2 %. Ծանօթ.— Կալուածներու և պանդուխտներու հինգ ոսկիէ պակաս գումարներէն իրաւունք չը գանձուիր։ 14. Շրջագայելի գանձանակի արտօնագիր իւրաքանչիւր տարուան համար՝ 50 ղրշ.։

ՎԱՒԵՐԱՑՄՈՒՆՔ.—15. Կտակներու և Նոր վագֆներու վաւերացման կամ գործադրութեան համար, յայտնի կամ ենթադրեալ գումարին համեմատութեամբ՝ 1 %։ Ծանօթ.— Եթէ իրաւունքը սկիզբէն վճարուած չէ, կտակին բացման կամ կալուածին վաճառման կամ վագֆի գործադրութեան պահուն կը գանձուի կտակընկալէն։ 16. Կտակներու յետս կոչման կամ ջնջման համար ըստ վերնոյն գումարին 1 %։ 17. Կտակներու վրայ փոփոխութիւնք, եթէ յաւելուած կամ նուազում են, տարբերական մասին համեմատութեամբ նոյնպէս գումարին՝ 1 %։ 18. Իսկ եթէ լոկ նպատակի փոփոխութիւն է՝ 50 ղրշ.։ 19. Թաղ. Խորհրդոց հաշուոց վաւերացման, իւրաքանչիւր տարւոյ համար, գանձելիքին՝ 3 %։ 20. Կտակային կամ եկեղեցական կամ կրթական կամ բարեգործական հաստատութեանց հաշիւներուն վաւերացման համար, մուտքի գումարին՝ 1 %։ 21. Պաշտօնագրոց ստորագրութեան և կնքոյն կամ անձնական ստորագրութեան վաւերացման՝ 50 ղրշ.։ 22. Եթէ մէկէ աւելի շահակից անձանց ստորագրութիւններ նոյն գրութեան վրայ կը վաւերացուին՝ միւսներէն իւրաքանչիւրին համար՝ 20 ղրշ.։ 23. Դպրոցական վկայագրերու վաւերացման համար՝ 20 ղրշ.։ 24. Ծննդեան, մկրտութեան, ամուսնութեան և մահուան վկայագրի՝ 50 ղրշ.։ Ծանօթ.— Նոյն անձի վրայ մէկ վկայագրով միացեալ վկայութիւններ միշտ իբր մէկ վկայագիր կը նկատուին։ 25. Տարբեր անձեր նոյն գրութեան վրայ միացուած ատեն, միւսներէն իւրաքանչիւրէն՝ 20։ 26. Բարի վարուց և արժանեաց վկայագրի համար՝ 20 ղրշ.։ Ծանօթ.— Աղքատութեան վկայագրերէ իրաւունք չի գանձուիր։ 27. Փոխանորդութեան վկայագիր կամ փոխանորդագրի վաւերացում՝ 50 ղրշ.։ 28. Ամուրիութեան վկայագրի համար երեք աստիճանի վրայ 50 կամ 100 կամ 150 ղրշ.։ 29. Ժառանգական վկայագիրներու համար նկատի կ'առնուի ոչ ժառանգորդաց անձնութիւնը, այլ ժառանգութեան յայտնի կամ ենթադրեալ գումարը, և ըստ այնմ իբր իրաւունք կը գանձուի. մինչև 100 օսմ. ոսկի գումարի մը համար՝ 25 ղրշ. մինչև 500 ոսկիի՝ 50 ղրշ. 1000ին՝ 100 ղրշ. 5000ին՝ 200 ղրշ. 10,000ին՝ 400 ղրշ. 50,000ին՝ 500 ղրշ. 100,000ին՝ 800 ղրշ. իսկ աւելի բարձր գումարի համար 1000 ղրշ.։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՔ. — 30. Ուսուցչաց վկայականի համար 40 ղրշ.։ Ծանօթ.— Կէսը Ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկին։ 31. Շրջանաւարտի վկայականի՝ 20 ղրշ.։ 32. Նոր դասագրքի վաւերացման՝ 50 ղրշ.։ 33. Դասագրքերու յաջորդ տպագրութեանց՝ 100 ղրշ.։ Ծանօթ.— Այս երեքն ալ յօգուտ Ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկին։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ. — 34. Որ և է կորսուած գրութեան կամ վկայագրի նմանը տալու համար՝ 20 ղրշ.։ 35. Որ և է գրութեան կամ վկայագրի կրկնակ օրինակներուն համար՝ իւրաքանչիւրէն՝ 20 ղրշ.։ 36. Ընդարձակ գրութեանց պատճէններուն համար իւրաքանչիւր էջէն՝ 10 ղրուշ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ.—Վարչական անօրինութեամբ, վերջին անգամ Պատրիարքարանի ելեւմտական դիւանին մէջ կարգ մը պաշտօններու և պաշտօնեաներու փոփոխութիւններ եղան։ Այս անգամ 1907 տարուան նշանախօսութեանց առթիւ Պատրիարքարանի Սնտուկին ունեցած հասոյթներու մէկ պատկերացոյց տեղեկագիրը պատրաստելու ձեռնարկուած է ելեւմտական դիւանին կողմէ, որ պիտի մատուցուի Ս. Պատրիարք Հօր։ Այս տեղեկագրէն, ինչպէս կը տեղեկանանք, հասոյթներու զգալի աւելցելութիւն մը կը տեսնուի նախորդ տարիներէն՝ նշանախօսութեանց առթիւ գանձուած դրամներուն մէջ։ Այսպէս նաև կանոնաւոր շաւղի մը մէջ մտած են Պատրիարքարանի Սնտուկին՝ ազգայիններու կողմէ վճարուելիք տարեկան տուրքին գանձումները։ Այս գանձման գործը յանձնուած է բարապանապետ Մարտիրոս աղայի և բարապան Սրապ աղայի, որոնք երէկ ևս 3-4000 ղրուշի մօտ դրամ մը հաւաքելով յանձնեցին ելեւմտական դիւանին։

ԴԱՒԱՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ. — Բերացի վաթսունեայ հայ կին մը, Երանիկ Յովսէփեան, դիմած էր ասկէ առաջ Ֆէնէրի Յունաց Պատրիարքարանը և Օրթաքէօյ Եկեղեցին ընդունած՝ Հիմէնեան կապով միանալու համար Յոյնի մը, որուն հետ արդէն 30 տարիներէ ի վեր կ'ապրէր ոչ-օրինաւորապէս։ Յունաց Պատրիարքարանը Օրթաքէօյ Եկեղեցին ծոցը ընդունելէ առաջ այս վաթսունամեայ Հայուհին, յատուկ պաշտօնագրով մը երէկ հարցում ուղղեց Ազգ. Պատրիարքարանի, յիշեալին ամուրի ըլլալը հաստատելու համար։ Փոխանորդարանը հարկ եղած քննութիւնը կատարելով և հաստատելով յիշեալ կնոջ ամուրի ըլլալը, փոխադարձ պաշտօնագրով մը հաստատական պատասխան տուաւ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին։

ՊԱՐՏԱՑԵՐ ՀԱՅ ՔԱՀԱՆԱՆ. — Հակառակ եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութեան ձեռք առած միջոցներուն և լրագրական յօդուածներու, որոնք միշտ խօսելով, աշխատելով և գրելով կը ջանան բարձրացնել մեր քահանաներուն անկեալ վիճակը, հակառակ վերջապէս թափուած բոլոր ջանքերուն, կարծես մեր քահանայ հայրերէն ոմանք —որովհետեւ յարգելի բացառութիւններ կան— կ'ուզեն բոլորովին փճացնել տարուած աշխատութիւնները և մնալ գործել այն անկեալ վիճակին մէջ, ուր տեսնելու վարժուած ենք այլ ևս մեր կարգ մը շնորհունակները։ Այսպէս քահանայ մը, Աստուծոյ անունին պաշտօնեայ մը, իր բնակած տան վարձքը ամիսներով չը տալէ զատ —20 ոսկիի մօտ գումար մը— կ'որոշէ տունէն չելլել, հակառակ տանտիրոջ սպառնալիքներուն, որ ծարահաս կը դիմէ դատական իշխանութեան և դուրս նետել կուտայ քահանան ու կահկարասին, իսկ ունեցած պարտքի խնդիրը յատուկ պաշտօնագրով մը Պատրիարքարանի նկատառմանը կը յանձնէ։ Ս. Պատրիարք Հայրը այս պաշտօնագիրը կը յանձնէ Կրօն. ժողովին նկատառմանը, որ իր կարգին կը յանձնարարէ Փոխանորդարանին, իր ներկայութեան կոչել յիշեալ քահանան, և խստիւ հրամայել որ ամսական վճարումներով հատուցանէ իր պարտքը։ Ահա՛ տխուր նօթ մը ևս որ եկեղեցականներու հանդէպ մեր ունեցած յարգալից վերաբերումէն շատ բան կորսնցնել կուտայ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը երէկ իր շաբաթական նիստը գումարեց. Ներկայ էին Յարութիւն Ասլանեան, Տիրան Կիւմիւշկէրտան և Արսէն Արսէնեան էֆ.ները։ Հոգաբարձութիւնը Հաստատութեան բժշկապետ կարգեր է, ինչպէս կը լսենք, Տօքթ. Գրիգոր էֆ. Դաւիթեանը և որոշած է խնդրել իրմէ որ ձրիաբար ստանձնէ նոյն պաշտօնը, միմիայն իբր ճամբու ծախս ամսական 6 ոսկի ընդունելով։ Տօքթ. Դաւիթեան էֆ. իր հաւանութիւնը յայտնած է։ Հոգաբարձութիւնը իր անդամակիցներէն հրաժարեալ Տօքթ. Աճէմեան պէյի տեղ, անդամ ընտրած է Տօքթ. Աբրահամ պէյ Նորարեանը,—Նախորդ Հոգաբարձութեան անդամ։ Իսկ Տօքթ. Սեդրաքեան, Հոգաբարձութեան խնդրանքին վրայ, վերըստանձնած է իր պաշտօնը։

⁂ Հոգաբարձութեան որոշմամբ և Հաստատութեան Տնօրէն Համամճեան էֆ.ի առաջնորդութեամբ և անդամակցութեամբ երեք պետ բժիշկներու, յանձնաժողով մը կազմուած է, որ ամէն շաբթու Հիւանդանոցին մէջ գումարուելով խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ Հաստատութեան ներքին բարեկարգութեանց մասին և արդիւնքը պիտի ներկայացուի Հոգաբարձութեան։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Կաթողիկոսութեան և Պատրիարքարանի յարաբերութեանց սահմանը ճշդելու պաշտօն ունեցող Խառն ժողովին կողմէ վերջին անգամ կարգեալ Վարչական ժողովը երէկ իր առաջին նիստը գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և այս խնդրոյն վերաբերեալ փոխանակուած պաշտօնագրերը կարդաց և նախնական խորհրդակցութիւններ կատարեց։

⁂ Նոյնպէս նոյն Խորհրդարանին մէջ երէկ նիստ գումարեց Մանուկեան կտակի յանձնաժողովը և նոյն կտակի վերաբերեալ խնդիրներու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ, ինչպէս գրեցինք, Արեւելքի մէջ երեկուընէ ի վեր մեր հրատարակած կրթական Նոր կանոնագրին բազմագրուած օրինակներէն մէկ մէկ հատ ղրկեց 36 ծանօթ և հեղինակաւոր ազգայիններու, ինչպէս Վարչական ժողովներու անդամներուն, ուսուցիչներու, գրագէտներու, որպէս զի աչքէ անցընեն այս Նոր կանոնագիրը և իրենց դիտողութիւններուն հետ մէկտեղ վերադարձնեն Ուսում. Խորհուրդին, որ յետոյ իր կողմէ անգամ մը ևս աչքէ պիտի անցընէ և հարկ դատուած փոփոխութիւններէն յետոյ դարձեալ երկրորդ անգամ պիտի ղրկէ նոյն ծանօթ անձնաւորութիւններուն, որպէսզի անկէ վերջ տպագրուի և ցրուուի ազգ. վարժարաններուն։

ՏԵՍՈՒՉ ԾԵԾՈՂ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ

ԱՏԱՊԱԶԱՐ, 19 փետր.

Ատաբազարի, և գուցէ ընդհանուր դպրոցական պատմութեանց մէջ անօրինակ ու զայթակղելի տեսարան մը թատր հանդիսացաւ այս երկուշաբթի օր քաղաքիս Ս. Հրեշտակապետ Թաղի Աբամեան վարժարանը։ Բարձրագոյն երեք դասարաններու աշակերտները, որոնք դպրոցական ներկայ տարեշրջանի սկիզբէն ի վեր ընդհանուր կերպով դժգոհ էին վարժարանի ուղղութենէն և մանաւանդ տեսուչ էֆ.էն. անհամակիր բարձրագոյն Բ. կարգը Ա.ին հետ միացնելու ձեռնարկէն ա՛լ աւելի շեշտուած իրենց անհամակիր զգացումները, տեսուչ էֆ.ի դէմ կ'ուզեն արտայայտել իրենց դժգոհութիւնը։ Երկուշաբթի, կէս օրէն ետքը, երբ տեսուչ էֆ.ն դպրոցէն վար կ'ելլէ, աշակերտները նախ մէկմէկ պատրուակով ուսուցիչները դասարան մը կը հաւաքեն և յանկարծ դուրսէն բանալին դարձնելով զանոնք հոն կ'արգելափակեն և յետոյ միահամաժամեա յարձակում կը գործեն տեսուչ էֆ.ի վրայ՝ գաւազաններով ու խարազաններով։ Ոչ ոք կրնայ օգնութեան հասնիլ տեսուչ էֆ.ին, որովհետեւ [illegible] անգամ վարը ծակ մը թխած են եղեր։ Տեսուչ էֆ.ն գաւազանի ու խարազանի հարուածներու տակ յեղյեղուելով, ինքզինքը հազիւ կը ձգէ մանկապարտէզ ու հոն կ'ապաստանի։ Աշակերտները կ'ուզեն մանկապարտէզ մտնել, սակայն չեն կրնար հոն մուտ գործել։ Վերջապէս մազապուր կ'ազատեն տեսուչ էֆ.ն իր աշակերտներուն ձեռքէն։ Այս դպրոցական դէպքը իր տեսակին մէջ աննախընթաց, իրաւ որ խիստ ցաւալի ու անպատուաբեր է Ատաբազարցիներուս համար։

Ուսուցիչ մը

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ «Ճէրիտէի Շարգիյէ» և «Սուրհանդակ» օրաթերթերու արտօնատէր հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Ձիվէլէկեանի մահուան տարելիցին առթիւ, իր այրին՝ Տիկին Գայեանէ Ձիվէլէկեան արծաթեայ ոսկեզօծ Սկիհ մը նուիրած է Հիւանդանոցիս, Ս. Փրկչի եկեղեցիին մէջ գործածուելու համար ի յիշատակ իր հանգուցեալ ամուսնոյն։

⁂ Մկրտիչ էֆ. Սինանեանի ընդ Օր. Պեպրիա Վարդանեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 120 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Սինանեան։

⁂ Վաչէ էֆ. Մարգարեանի ընդ Օր. Լիւսի Նորիկեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 54 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Թորգոմ էֆ. Գասարճեան։

⁂ Հանգուցեալ Բարսեղ էֆ. Թեքէեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 216 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս Այրի Տիկին Կիւլիզար Ս. Գույումճեան և զաւակունք ի Կեսարիա։

⁂ Հանգուցեալ Տիկին Մաղաքէ Սանտալճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 216 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Գրիգոր էֆ. Սարրաֆեան ի Գոնիա։

⁂ Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Թերզեան իրենց հանգուցեալ հօր Արիստակէս էֆ. Պերպերեանի մահուան քառասունքին առթիւ մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս։

(Ներք. Հոգաբարձութեան)

ՓՈՒՆՋԻ 23րդ թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ. — Բաղդատական քառաբան Անդրանիկ Յովհաննէսեանի (Իօանէզօս). Վահրամ Մարգարեան. — Գինին և իր արդիւնքները (բարոյական [illegible]). Արամ Խրիմեան. — Կարծիք մը հանճարի մասին. Ս. Քիւրքճեան. — Հարսանեաց հանդէսներու տարօրինակ սովորութիւններ զանազան երկիրներու և ազգերու մէջ. Կարապետ Ներկարարեան.— Հողագործին մտմտուքը. Մկրտիչ Գարակէօզեան.—Սրբապղծութիւն (ոտանաւոր). Գրիգոր Գալուստեան.— Մելամաղձ (ըղձանք) առ Օրիորդն. Վահրամ Սըլմաճեան. Հասցէ՝ Կ. Պոլիս, Գալէդ Բազար, Նաֆաթեան թիւ 15։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիէննայի թերթերէն, մարտ 3)

ԱՆԳԼԻԱ
ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐԸ ՆՈՒԱԶԵՑՆԵԼՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ԼՈՆՏՐԱ, 2 մարտ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Մըրէյ Մաքտօնալտ (արմատական) հետեւեալ առաջարկը ներկայացուց.—«Նկատելով որ օտար տէրութեանց հետ յարաբերութիւնները տեւականապէս բարեկամական են, ինչպէս յայտարարուեցաւ Թագաւորին ճառին մէջ, Երեսփ. Ժողովս վստահ է որ ասկէ ետքը զինուորական ծախքերը սահմանափակելու համար միջոցներ ձեռք պիտի առնուին և սպառազինութեանց ծախքերը նուազեցնելու քաղաքականութիւնը, զոր կառավարութիւնը յանձն առած է, պիտի իրականանայ»։ Պ. Մաքտօնալտ յայտարարելով թէ իր այս առաջարկը Նախարարութեան հակառակ դիրքի մը մէջ գտնուած ըլլալու նպատակով չէ որ կը ներկայացնէ, հարցուց թէ օտար տէրութեանց հանդէպ Անգլիոյ այժմու յարաբերութեանց մէջ ինչ պարագաներ կան որ պատճառ կ'ըլլան կառավարութեան ներկայ յարաճուն ծախքերուն և Անգլիոյ սպառնացող ինչ վտանգ կայ որ առաջուընէ աւելի մեծ ուժեր տրամադրելի կը դարձնէ այժմ։ Պ. Մաքտօնալտ խօսեցաւ ապա անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան և Մ. Արեւելքի մասին անգլօ-ռուս դաշնագրին հետեւանքով միջազգային կացութեան մէջ առաջ եկած փոփոխութեանց վրայ։ Անգլօ-գերման յարաբերութեանց մասին ըսաւ.— «Անգլիոյ դէմ Գերմանիոյ մտահոգութեանց գլխաւոր պատճառը անտարակոյս սա՛ է թէ Անգլիա իր անհրաժեշտ պէտքերէն շատ աւելի զինուորական ուժեր տրամադրելի կը պահէ. ինքը պատրաստ է վստահութեան քուէ տալու Նախարարութեան, բայց Նախարարութիւնն ալ պէտք է արդարացնէ այդ վստահութիւնը, յայտարարելով թէ ինչո՛ւ համար պատրաստ կը պահէ այսչափ բազմաթիւ զինուոր և այսչափ զօրաւոր նաւատորմ մը։» Պ. Պրունէր (արմատական) պաշտպանելով Պ. Մաքտօնալտի առաջարկը, ըսաւ. «Պէտք է որ ա և է «պլէֆ»է զգուշանանք։ Եթէ կենանք այլ ևս գերման ժողովուրդը հեգնելէ, և դադրինք Գերմանիոյ սպառազինման միջոցներուն վրայ խօսելէ (հաւանութիւններ)։ Զրուցքի յանձնաժողովին հետ Գերմանիա այցելած ատեն, մեծ զարմանքով լսեցի հոն թէ, իրօք բոլոր Գերմանները նոյն իսկ կիներն ու աղջիկները կը վախնային թէ Անգլիացիք յանկարծակի պիտի յարձակէին գերման նաւատորմին վրայ, թէև գիտէի թէ որչափ անհիմն էր անոնց այս վախը։ Հիմա փոխադարձ յարաբերութեանց մէջ բարւօքման նշաններ յառաջ եկան և երկու երկիրներու ժողովուրդներն ալ շնչեցին քիչ մը իրենց փոխադարձ անվստահութեան և կասկածներուն համար։ Անգլիա այնչափ զօրաւոր է որ կրնայ սպառազինութիւնները նուազեցնելու մասին բարի օրինակ մը ըլլալ ուրիշներուն։» Գանձային Նախարար Պ. Ասքուիթ հետեւեալ փոփոխութիւնները ներկայացուց Պ. Մաքտօնալտի առաջարկած որոշմնագրին վրայ. «Նկատելով որ օտար տէրութեանց հետ Անգլիոյ յարաբերութիւնները տեւականապէս բարեկամական են, ինչպէս յայտարարուեցաւ Թագաւորին ճառին մէջ, Երեսփոխանական ժողովը պիտի աջակցի Նախարարութեան՝ բանակի և նաւատորմի ծախքերը նուազեցնել այնչափ, որ այդ նուազումը համաձայն ըլլայ անգլիական ստացուածքներուն պատշաճ պաշտպանութեան հետ։»

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ
ԾՈՎԱԿԱԼ ԴՈՒՇԱՌ

ՓԱՐԻԶ, 2 փետր.— Բեդերսպուրկի ֆրանսական նորընտիր դեսպան ծովակալ Դուշառ Էքօ տը Բարիի խմբագիրներէն մէկուն ըսաւ թէ իր նոր պաշտօնին մէջ միակ նպատակակէտը պիտի ըլլայ աւելի ևս ամրապնդել Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջև գոյութիւն ունեցող կապերը, ինչ որ ֆրանսական կառավարութեան ալ ջերմագին փափաքն է։ Ծովակալ Դուշառ վստահ է թէ ռուս կառավարութիւնը բարեացակամ և համակիր պիտի ըլլայ իրեն հանդէպ, որով պիտի դիւրանայ իր պաշտօնը։ Ծովակալն աւելցուց.— «Շատ զարմացայ երբ ծովային գործոց Նախարարը հաղորդեց ինձ Բեդերսպուրկի դեսպանութիւնն ստանձնելու առաջարկը, և շատ ուշացուցի հաւանութիւնս. բայց Դահլիճին անդամներէն մին դիտել տալով ինձ թէ գործօն ծառայութեան մէջ կը համարուիմ և պէտք է հպատակիմ Նախարարութեան որոշման։»

ՉԻՆԷՒ-ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՎԷՃԸ

ԹՕՔԻՕ, 2 մարտ.— Ճափոնի կառավարութիւնը վճռականապէս կը պահանջէ Չինէն գոհացում և վնասուց հատուցում տալ, չինացի մաքսաւորներու կողմէ Մաքաոյի մօտ փետր. 6ին գրաւուած Դացումարու շոգենաւուն համար։ Ճափոն կը պնդէ թէ այդ շոգենաւը բորդուգէզ ջուրերուն մէջ գրաւուած է։ Կը հաւատացուի թէ Ճափոնի կառավարութիւնը բռնի միջոցներու պիտի դիմէ, եթէ ճիշդ ժամանակին գոհացում չտրուի իր պահանջումներուն։

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ՀՐԴԵՀԸ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 2 մարտ.— Երէկ առաւօտ կանուխ սոսկալի հրդեհ մը ծագեցաւ Քէօսթէնճէի Նաւահանգիստին մէջ և Ռումէն նաւային ընկերութեան ամբարանոցները այրեցան, վնասը մէկ միլիոն ֆրանքի չափ է։ Նաւահանգիստին մէջ գտնուող բոլոր օտար նաւերն օգնութեան հասան։ Քարիւղի ու պէնզինի ամբարանոցին կրակ առնելէն յառաջ եկած պայթումը մեծ խուճապի պատճառ եղաւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 4 մարտ.—Սակարանը սկսելուն գիները բաւական բռնուած էին, սակայն քիչ ետքը սկսան տկարանալ։ Ֆրանսական Ռանդէն ալ վաճառումներ եղան, որով 97.67էն 97.55ի իջաւ։ Բոլոր գիներն ալ ինկած են։ Օտար արժեթուղթերու գիները անկման հակամէտ են, մանաւանդ սպանիական արտաքինը և ռուսականները։ Օսմ. Միացեալը 96.25 սկսելով 96.110 փակուեցաւ։ Վարկի հաստատութեանց բաժնեթուղթերն ալ ենթարկուեցան ընդհանուր անկման հակումին։ Ամէնէն աւելի ինկան ռուսական ճարտարարուեստի արժեթուղթերը։ Ռիօ Թինթօն 30 ֆր. կորսնցնելով 1523ի իջաւ, վասն զի պղինձը 58.12էն 57.02ի ինկած էր։ Պոլիս Գարայոլի Սակարանը բացուելուն սկսաւ ծախուիլ։ Լոնտոնի սակարանին մէջ գործ չկայ, բայց գիները հաստատուն են։ Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու վրայ ամերիկեան արժեթուղթերուն գիները բռնուած են։

ՊԵՐԼԻՆ. — Կը ծանուցուի թէ ասկէ վերջը Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերը մասնաւոր քոնդրոլի դրոշմ մը պիտի կրեն՝ «Գերմանիոյ մէջ յանձնելի» արձանագրութեամբ։ Այդ կերպով կը յուսացուի Գերմանիոյ մէջ արգիլել կեղծ դրոշմ կրող պարտաթուղթերու առուծախը։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ. — Աղեքսանդրիայէն կը հեռագրեն թէ եգիպտական բամպակի հրապարակը վար գինով բացուեր է, սակայն փակման պահուն հաստատուն էր, մասնաւորաբար նոր բերքին համար։

ՔԱԼԷ. — Ռուսիոյ մայր կայսրուհին, որ Անգլիա կ'երթայ, այս առաւօտ Տէօնքէրք ժամանեց։ Քալէ գնաց, ուրկէ շոգենաւ պիտի նստի Լոնտոն երթալու համար։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ծանուցուած տեսակցութեանց մասին պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Վիլհէլմ կայսեր ուղեւորութեան ծրագիրը դեռ վերջնապէս որոշուած չէ, բացի Քորֆու մնալու ժամանակամիջոցը։ Հետեւաբար կարելի չէ կարեւորութիւն ընծայել այն զրոյցին թէ Էտուարտ թագաւորը Վիլհէլմ կայսեր պիտի հանդիպի Աթէնքի մէջ։ Միակ որոշ տեսակցութիւնը Անգլիոյ և Իտալիոյ թագաւորներուն միջև կատարուելիքն է։

—Կը ծանուցուի թէ շաբաթ օրը Սպիտակ Տետրակ մը պիտի բաշխուի՝ Մարոքի գործերուն համար։ Պիտի պարունակէ բոլոր պաշտօնագիրները՝ Ռապաթի գերման հիւպատոսական գործակալին մօտ եղած վերջին դիմումներուն վերաբերմամբ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		50 -
Երկրորդ »	»	46 -47
Խառն	»	45 -
Զավտարըը	»	43 -44
Կարծր առաջին	»	54 -55
» միջին	»	52 -53
» խառն	»	49 -50
ԱԼԻՒՐ		Ղրշ.
Տեղական գըրմա Ա. Կարգ		95 -
» » Բ.	»	90 -92

Այսօր վակօն Անատոլի ցորեն ժամանեց.

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆ		Փարա
Շրջականներու համար հօս չագնուած յանձնելի		37 -37¼
Տեղական սպառման համար		40 -
ԹԵՓ		
Օխան 22½ փարա		
ԴԱՐԻ		
Դանաք	քիլէն	17-18
Ռումէլի և Մէրսին		17 -17½

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

5 Մարտ

Նիւ-Եորք		պատրաստ		106.½
»		մարտի	համար	.
»	1908	մայիսի	»	109.
»		հոկտ.ի	»	.
»	907	դեկտ.ի	»	107.
Լիվըրփուլ		պատրաստ		8.2⅜
»		յուլիսի	»	.
»		մարտի	»	.
»		մայիսի	»	7.11½
Չիգակօ		պատրաստ		.
»		հոկտ.ի	»	.
»		դեկտ.ի	»	.
Մարսիլիա		պատրաստ		

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՋՈՒՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՌՈՅՑԻ ԴԷՄ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բաժանորդներու ազդ

Ջուրի Ընկերութիւնը ձմռան ներկայ եղանակին առթիւ, իր բաժանորդներուն կը յիշեցնէ սառոյցի ազդեցութեանց դէմ ջուրի ժամացոյցները պաշտպանելու համար ի գործ դրուելիք պէտք եղած նախազգուշութիւնները, աղաչելով անոնց որ այս պատճառաւ յառաջ գալիք վնասը և նորոգութիւնը իրենց կը պատկանին եթէ վարձքով ալ ըլլան։

Անկէ զատ, կը յիշեցնէ մանաւանդ ամէն անոնց որ ձմեռուան եղանակին իրենց սեփական տուներուն մէջ չեն բնակիր, թէ ջուրի ժամացոյցները սառոյցին վնասներէն ազատելու համար ջուրը արգիլելը միայն բաւական չէ։

Ջուրի Ընկերութեան գործակատարները կրնան բերանացի կերպով բաժանորդաց ցուցնել դիպուածներէ զգուշանալու համար պէտք եղած գործադրութիւնները։ Բայց լաւ գիտնալու է որ Ընկերութիւնը չստանձներ ոչ մէկ պատասխանատուութիւն, եթէ այս պայմանները անգործադրելի մնան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 20/4 Մարտ		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Ք. Կ. Օ. Ո.	104 26½
Ամէնէն բարձր գին	»	104 34½
Ամէնէն վար գին	»	104 25½
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	ֆր.	177 50
Ամէնէն բարձր գին	»	178 25
Ամէնէն վար գին	»	177 12½
ԲԱՑՈՒՄ 21/5 Մարտ		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Ք. Կ. Օ. Ո.	104 23½
» » » ժամը 6ին	Ք. Կ. »	104 24½
Ռումէլի Երկաթուղի	ֆր.	176 87
» » ժամը 6ին	»	177 —
Քորաթ Կ. Պոլսոյ	»	433 —
Անատ. երկթ. Պարտթ. Ա.շարք	»	522 30
» » » Բ.շարք	»	519 —
» » բաժնեթղթ	Ա. Ո.	16 07½
Շիրքէթի Խայրիէ	»	43 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	4 12½
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 12½
Օսմ. Ծխախոտ		19 .0
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		8 50
» ժուիսանս		4 20
» պարտաթուղթ		472 —
Թրանսվալ	ֆր.	44 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		317 50
Պոլիս Քարա Այտըն Ք. Ք.		428 —
Միթիլլի պանքա	Օ. Ո.	5 —
Սալօնիքի պանքա		140 —
Քորասու առանձնաշնորհեալ		34 —
» սովորական		28 —
Քորաթ Իզմիրի		592 —
Լաւրիոն	ֆր.	57 —
Չարթըրտ	»	18 —
ՍԹԻՒԼԱՆՑ		
Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 62½
» » 8 »		4 62½
Ռումէլի երկաթուղի	ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6½ %		
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրուշ	110 25
Բարիզի » »	Ֆրանք	22 77½
Վիեննայի » »	Քուրոն	21 79
Պերլինի » »	Մարք	18 50
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	110 06
Ֆրանսական »	»	87 13
Բօլ Էմբէրիալ	»	92 —
Մէճիտիէ տարբերութիւն	»	108 05
Արծաթ մանրուք	»	105 10
Մէթալիք	»	101 20
Ռուսաց Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 71

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 4 Մարտ		
Միացեալ Օսմ. պարտք.) բաց.	Ա. Ո.	96 25
) գոց.	»	96 10
Ռումէլի երկաթուղի	ֆր.	179 —
Թրանսվալ	»	45 25
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	712 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	436 —
Պոլիս Քարա Այտըն	»	419 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	97 55
Քրէտի Լիոնէ	»	1196 —
Ռուսական 5 %	»	96 20
Իտալական Ռանթ	»	102 85
Սպանիական արտաքին	»	94 10
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 190
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 —
ԼՈՆՏՈՆ, 4 Մարտ		
Միացեալ Օսմ. պարտք) բաց.	Ա. Ո.	95 25
) գոց.	»	95 25
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	18 50
Անգլիական քոնսոլիտէ Ք. Կ.	»	87 43
Հելլենական 5 % 1881	»	48 50
Չարթըրտ	»	0 70
Պուլկարական փոխառ. 1892	»	103 50
Ռանտ Մայնս Ք, Կ.	»	4 93
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 37½
Դրամագլուխ	»	4 —
ՊԵՐԼԻՆ, 4 Մարտ		
Օսմ. Միացեալ		95 20
Ռուսական 4 % 1902	մարք	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	150 25
Փոխ. Լոնտոնի վրայ չէք	»	20 300
Դրամագլուխ	»	6 —
ՎԻԷՆՆԱ, 4 Մարտ		
Ռումէլի երկաթուղի	քուրոն	187 50
Վիէնըր Պանք Ֆէրայն	»	531 —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	95 57
» Լոնտոնի վրայ	»	240 70
Օսմ. Ռէժի	»	— —

ՄԱԶԵՐՈՒ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
Eau Avellane
ՏՕՔԹ. Բ. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԷ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ
Պատրաստուած
Քիմիագէտ ԼԷՈՆ ԻՐԻՆԷԻԻ կողմէ
Արծաթ շքադրամ և պատուոյ վկայական ստացած Աթէնքի 1903ի միջազգային ցուցահանդէսի միջոցին

ԱՎԻԼԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ, գլխու մազերուն, պեխերուն, մօրուքին բնական գոյնը կը վերահաստատէ աստիճանաբար և ամէն երանգներով, և երիտասարդական թարմութիւն ու փայլ կը շնորհէ, մազերուն արմատը զօրացնելով և հերաթափութեան առաջքը առնելով։

ԱՎԻԼԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ մորթին վրայ բիծեր չի ձգեր, [illegible] ունի։

ԱՎԻԼԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ կրկին գոյնով է, շագանակագոյն և սեւ։ Իւրաքանչիւր տուփի մէջ բացատրուած է գործածութեան եղանակը յատուկ հրահանգով։

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ, Բերայի մէջ Պոն Մարշէ. — Ղալաթիա, Խալբքըրօղլու դեղարան. — Պէշիկթաշ, դեղարան Քեազըմ պէյ. — Ֆրենգիւղ, դեղարան Թէօտօրիտէս-Պալաշ. — Պոլիս, Գասապեան ու Մէզլըմ, և Եէնի Ճամի Քեազըմ պէյ դեղավաճառատուններ. Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Ժօզէֆ Հիւարի անուշահոտութեանց վաճառատունը. — ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Թէօտոր Սթավրաքի, Բերա Մեծ Փողոտայ թիւ 146։

Իւրաքանչիւր շիշի գին 25 դահեկան
20—12

ՏԸՄԻ-ՍԷԶՕՆ
ԲԱՐՏԸՍԻՒՆԵՐ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ՓՈՂԿԱՊՆԵՐՈՒ
ՆՈՐ ՄԹԵՐՔ
ԿՐՆԱՔ ԳՏՆԵԼ
ԹԻՐԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2|14 եւ 1320 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նոպլը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու, Թրամուէյի համբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սասօֆ, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու թիւ 10։
Պոլիս, Ապոտ պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այվէզօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիադիս չուէյջի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա Համամէջի։
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտօր Իօանիտէս, Նաւակայան մօտ։
Շիշլի, Մ. Է. Թօսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրգանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան։
Բէնտիք, Բ. Սամմարքօ։
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Բէչէճեան էֆ.։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Դրօշմում հաշուեյարդարումի հաշուեցուցակներուն՝ սակարանական գործակալներուն կողմէ յանձնուած

Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ Ղալաթիոյ Սակարանի գործակալներուն թէ իրենց միջոցաւ կատարուած գործառնութեանց վերաբերեալ հաշուեյարդարումի կիսամսեայ հաշուեցուցակները, Դրօշմատուրքի կանոնագրին 9րդ յօդուածին (թիւ 31) տրամադրութեանց համաձայն, հինգ փրանքի համատարած տուրքի ենթակայ են։ Զանցառութեան պարագային 100 ղրուշի դրամական տուգանք կ'առնուի իւրաքանչիւր հաշուեցուցակէ։ Հետեւաբար Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը շահագրգռուողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն պատասխանատուութեանց վրայ, որոնց ենթակայ են եւ այս առթիւ կը ծանուցանէ թէ հարիւրին 5 զեղչ մը կ'ըլլայ այդ թուղթերու արտասովոր դրօշմումին վրայ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
18/2 մարտ 1908 15—1

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրետէ)։

Դրամագլուխն եւ աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ եւ Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուըընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու եւ արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին եւ թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով եւ ուղղուած տոմսը եւ տոկոսները առնելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ եւ զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խուցեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ եւ արժեթուղթ, ու տոկոսները վճարելով.

Ուղղուած առնն դրամ քաշելու պայմանաւ		3%
Վեց ամսուան	համար	3½%
Մէկ տարուան	»	4 —
Երկու »	եւ աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին եւ Յուլիս 1ին։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆԸ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Գավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա եւ Պոլիս), Մանաստր, Սկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ եւ Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի եւ 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանքը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—13

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով եւ փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ եւ մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն ղրուշ 52 ոսկեդրամ։ 50—21

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կումբ.երու երթեւեկին.
1908 մարտ 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՅԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կայարան			Կումբ. 622 Ապր. եւ Ճմր. Առաւ.
Գոնիա		մկն.	11 —
Գաչէն խան			11 31
Զումրա			12 15
Արըզ Էօրէն			12 43
Մանտասուն			1 22
Գարաման		ժմն.	1 43
		մկն.	1 58
Սիտրօվա			2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ			4 14
Ալաճա			4 50
Էրէյլի		ժմն.	4 15
		մկն.	4 45
Պուլկուրլու	իրիկուն	ժմն.	5 —

ԴԱՐՁ Կայարան			Կումբ. 621 Ապր. եւ Ճմր Իրիկուն
Պուլկուրլու		մկն.	5 20
Էրէյլի		ժմն.	5 38
		մկն.	7 20
Ալաճա			7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ			8 31
Սիտրօվա			9 13
Գարաման		ժմն.	9 37
		մկն.	9 52
Մանտասուն			10 25
Արըզ Էօրէն			10 54
Զումրա			11 30
Գաչէն խան			12 06
Գոնիա	իրիկուն	ժմն.	12 35

50—10

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերթ.
Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմաիլիա շոգենաւը, նաւապետ Անտերլիչ, կիրակի, 8 մարտ 1908 (Ը. Ե.) կէս օրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ երեքշաբթի 10 մարտ 1907 (Ը. Ե.) կէս օրէ ետքը, ժամ 4ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր եւ Պիրէա։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Սաիտիէ շոգենաւը, նաւապետ Ֆինտլէյ, մարտ 7ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպոլը, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Փորթ-Սայիտ եւ Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան.

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Փետրուար

Գշ. 19|3 Պիրէա, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստներու մեկնող շոգենաւերուն հետ։
Գշ. 19|3 Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Ղրիմ-Կովկաս, Ծով-Ազով, Օտեսա-Խերսոն, Օտեսա-Նիքօլայեֆ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 20|4 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ. 21|5 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 23|7 Օտեսա, ժամը 12ին։

50—7

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ
Դրամագլուխ 130 միլիոն քրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 37,300,000 քրոնի չափ։
ՏՈԿՈՍԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ամենէն դրամ ըլլալու են, Տասն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Ամէն ատեն տոկոսն անկը իջեցնել կամ աւելցնել տոկոսային լրացուցիչներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ դրամատրամադրութեան եւ կանխատեսութեան պայմանաւ հետեւեալ կերպով.

3 օր	100– 150	ոսկի գումարի համար	
6 »	151– 200	»	»
10 »	201– 500	»	»
15 »	501–1000	»	»
30 »	1001 և անկէ վեր	»	»

Վինըր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պահանջն դրամ ունենալու հետեւեալ կերպով վճարելու պատշաճագոյն գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական գումարը պարտաւորեալ է, բայց այդ պարագային, նշանակուած խնայողականը (վէքէ կամ վարէ) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։ 50—13

Խնայողական Սնտուկէն զատ, Վինըր Պանք-Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններով.

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ ՄԸ

որմէ հաւասարապէս կրնան օգտուիլ՝ համբ. ժառանգաւորաններ, ուսուցիչներ, ուսանողներ եւ գործի մարդիկ։ Հետեւեալները անզեղչ, որոնց մէջ շատ մըն ալ չկայ բնաւ գիրքեր կան. փոսթի ծախքը Գրատան վրայ։ «Աղջկան մը սիրտը» 25 ղր. — «Մեռեալ կինը» 10. — «Բառգիրք Հայ-Գաղ. Ե. Տէմիրճիպաշեան» 15, փառակազմ 20. — «Երկար ապրելու միջոցները» Սաֆրէ 10. — «Գարտէզ հագուստ» ոսկ. — Թաւիչէ 10. — «Ճաշակ ոսկեղէն դպրութեան» 2 հատոր 20. — «Էգօ ու Բարրի» հայ-Գաղ. 25. — «Մանկութիւն երեւելի արանց» 8. — «Գիտական զուարճալի զբօսանք», 2 հատոր, 10. — «Սէգուրեա Իւնիվէռսէլ», էջ 422, 10. — «Հայր մեր ծաղկագիր», 6. — «Մանր զուարճալիք» 1¼. — «Սէգուրեա Դոմէստիք», էջ 354, 15. — «Վաղը», պարսիկ բարոյավէպ, 10. — «Փունջ», ոտանաւոր, Օր. Գալճեան, 10. — «6½ պորտի ժառանգ Թաղած անտուկը», 2½. — «Ընտանեկան բաղդացոյց» 6. — «Այինէի մինչաւթ», ընդարձ. Թուրքերէն եւ հայատառ, 12. — «Գոռեսփոնտանս գոմէրսիալ» ընդարձակ էջ 479. 32. — «Նաւագք Եւագրեայ» ոտանաւոր 2 հատոր, 10. — «Գոռեսփոնտանս գոմէրսիալ» անգլի-Ֆրանսէ էջ 441, 20. — «Թրնիւ տէ լիվրը (համարակալ.) էջ 380, 15. — «Կանոնագիր Ռէժիի» 2½. — «Կանոնագիր երկրագ. Պանքայի» 2½. — «Ազատներու մրցանակը» 2. — «Հայր Զահրապ Կարկատանեան» 5. — «Բարեկենդանի անկումները» 1½. —«Սարը ինճու» 20. Հետեւեալները ԿԵՍ ԳԻՆՈՎ՝ փոսթի ծախքով 7 ղրուշ աւելի։ «Աստղիկ եւ Ադոնիս» 4. — «Կրթութիւնը պարտի օրորոցէն սկսիլ» 5. — «Լուծեալ օէր» 5. — «Հազար եւ մի զբօսեցուցիչ վէպեր» Բ. մաս, 7. — «Վարժ. մանկանց» Ա. տիպ 6. — «Թատերական երգարան» 3. — «Միֆթահը լիսանը օսմանի» 4. — «Քնարիկ ժողովրդական» 1. — «Րէհնիւմայի էսէպիեաթը Թիւրքիյէ» 6. — «Ներկարարը» 3. — «Կաղանդ կամ նուէր մանկանց» 2. — «Բարիզլի պիր գըզըն հիքեայէսի» 5. — «Դրզըլ վասի յէթիսամէ» 15. Գրատունը թէ՛ այս գիրքերուն եւ թէ իր միւս հրատարակութեանց փութով եւ ճշդիւ առաքման պատասխանատու է այն ատեն, երբ յանձնարարութիւնը ուղղակի գրատան ղրկուած է։ Պէտք է զգուշանալ գիրք փոխող կամ չղրկող գրավաճառէ եւ յանձնակատարէ։ Այս վաճառումը պիտի տեւէ միայն երեք ամիս։ Ամէն յանձնարարութեան հետ ձրի կը ղրկուի՝ մասնաւոր գրացանկ մը, Զ. Թորոսեանի յօրինած Ցուցատետր մը եւ գեղեցիկ քառ-բօսրալ մը։

ՎԱՐՁՔՈՎ ԳԻՐՔ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

Հասցէ՝ Զ. Թորոսեան, գրավաճառ, Պահճէ-Գաբու, Րասիմ Փաշա խան, թիւ 18, Կ. Պոլիս։ 15—8

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Էրէնգիւղի եւ Թըզըլ Թոփրաքի պատուաստի վարժարաններու կողմէ, այս տարի ալ, նախորդ տարիներուն պէս, այգեմշակներուն պիտի բաշխուին ամերիկեան որթատունկեր։ Զրիապէս պիտի բաժնուին եւ առառաւելն 5000 տունկ մէկ անձի։ Հետեւաբար այդ տունկերէն ձեռք բերել փափագողները պարտին յառաջիկայ 1908 յունուար 15էն մինչեւ յառաջիկայ մարտ 15 (Ն. Տ.) կիրակի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ներկայանալ Էրէնգիւղ, պատուաստի յիշեալ վարժարաններու Տնօրէն Պ. Էքէրլէնի, իրենց խնդրագիրը յանձնելու համար։ Այդ խնդրագրին մէջ պէտք է յիշատակուած ըլլան խնդրարկուին անունը, մականունը եւ այգիներուն գտնուած տեղւոյն գաւառակին եւ գիւղին անունները. վերջապէս որթատունկի անկարկութեան այգիին քանի՛ տէօնիւմ ըլլալը։ Նոյնպէս Պ. Էքէրլէնի պէտք է ներկայացնել նմոյշ մը այն հողէն, ուր պիտի կատարուի տնկարկութիւնը, Պ. Էքէրլէնի կողմէ քննուելու համար։ 10—9

⁂

Ազդ.—1881ի դեկտ. 8/20 թուակիր Կայս. Հրամանագրին Ե. եւ Ը. յօդուածներուն եւ 1903 1/14 սեպտ. թուակիր Կայս. Հրամանագրին ԺԲ. յօդուածին համաձայն, Ռումէլի Երկաթուղիի հետեւեալ պարտաթուղթերը,

389,132
664,702
1,676,715
1,846,974

որոնք 1878 ապրիլ 1ի 49րդ վիճակահանութեան մէջ պարգեւ շահած եւ տակաւին չեն ներկայացուած գանձուելու համար, եթէ մինչեւ 1908 ապրիլ 1 չներկայացուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 8—3

Ազդ.— 1908ի մարտ ամիսը մտնելու առթիւ, երբ ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը կը կատարուի, Թաղեալ Հասոյթներու Ընդհ. Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ եւ շրջականներուն մէջ հաստատուած ոգելից ըմպելի ծախողներուն թէ, պարտին փետրուար ամսոյ մէջ վճարել իրենց տուրքը եւ կանոնական արտօնագիրը ստանալ, ոգելից ըմպելիներու կանոնագրին համաձայն։ Ասկէ զատ՝ կը ծանուցուի թէ, նոր կազմակերպութեան եւ վերագրեալ կանոնագրին 10րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, պարտին Կ. Պոլսոյ մէջ դիմել ոգելից ըմպելիներու Կեդր. Տեսչութեան եւ Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնեաներուն՝ Արնաւուտգիւղի, Սարըեարի, Պէյքօզի, Սկիւտարի, Գատըգիւղի, Գումգաբուի մէջ, ոգելից ըմպելի վաճառման արտօնագիրներ ստանալու համար։ Ամէն անոնք որ այդ արտօնագիրը ձեռք չեն բերած յառաջիկայ մարտ 1էն առաջ, եւ ոգելից ըմպելի վաճառում կը կատարեն, առանց կանոնական արտօնագրի, փետրուար ամիսը լրանալուն պէս պատժական տրամադրութեանց կ'ենթարկուին, այդ մասին պատրաստուած Օրէնքին համաձայն։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
31/13 փետր. 1908 12—10

⁂

Ազդ.— Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հարկատուներուն թէ անհատներու կողմէ պատրաստուած, փակցուած կամ կախուած եւ կամ տարբեր կերպով հրապարակաւ ցուցադրուած այն ծանուցումները, որոնք թուղթէ ու խաւաքարտէ զատ ուրիշ բաներու վրայ գրուած են, Դրոշմատուրքի կանոնագրին Թ. յօդուածին 94րդ թիւին մէջ կանխատեսուած տարեկան տուրքերուն ենթակայ են։ Այդ տուրքին վճարումը, նոյն կանոնագրին 55րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, պէտք է կատարուի իւրաքանչիւր ելմտական տարւոյն սկիզբը։ Հետեւաբար՝ հարկատուներուն կը ծանուցուի թէ երկու ամիս պայմանաժամ տրուած է իրենց՝ 1908 մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ ապրիլ 30 (Հ. Տ.)։ Այդ միջոցին հարկատուները պարտին ներկայանալ Ղալաթիա Դրոշմատուրքի գրասենեակը, հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար, որոնք կանխատեսուած են Դրոշմատուրքի կանոնագրին Դ. մասին Գ. գլուխին մէջ։ Այդ պայմանաժամը անցնելէ յետոյ՝ տարեկան դրոշմատուրքը չվճարուած բոլոր ծանուցումները ապօրէնի պիտի նկատուին եւ տուգանք պիտի առնուի իւրաքանչիւր ծանուցումէ, Դրոշմատուրքի կանոնագրին 38րդ յօդուածին համաձայն։ Շփոթութիւն չպատճառելու համար՝ Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հանրութեան թէ տարեկան դրոշմատուրքի այն վճարումները որոնք մինչեւ 1908 փետր. վերջը (Հ. Տ.) կամ 1323 ելմտական տարուան սկիզբը կը կատարուին, միեւնոյն տարուան կը վերաբերին, ի՛նչ որ ալ ըլլայ այն թուականը, ուր կատարուած է վերջին վճարումը։ Ուստի շահագրգռողները, ամէն պարագայի մէջ, 1324 ելմտական տարուան համար նորէն վճարում կատարելու են վերեւ յիշուած պայմանաժամի միջոցին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
28/10 փետր. 1908 60—14

⁂

Ազդ.—1890ի Օսմանեան 4% փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերուն 36րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին, Ճըղալօղլու փողոց, Պոլիս, 1908 փետր. 31/13 մարտին։ 20—16

⁂

Ազդ.—Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին դասընթացքին հետեւիլ փափաքողներուն թէ այդ հաստատութեան բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ 1908 ապրիլ 2/15ին։ Փափաքողները պարտին հետեւեալ պայմանները լրացուցած ըլլալ.—Առնուազն 17 տարեկան ըլլալու են թեկնածուները։ Տարիքի մասին ո և է զանցառութիւն չպիտի ըլլայ։ Վարժարան ընդունուելու համար ու նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի կատարուի.— 1. Թուաբանութիւն։ 2. Երկրին մէջ խօսուած լեզուներով գրութիւն։ Քննութիւնները Թուրքերէն լեզուաւ պիտի կատարուին։ Մրցման քննութեան համար որոշուած թուականէն առաջ թեկնածուները պարտին իրենց խնդրագիրները յղել Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանի Տնօրէնին եւ բացման օրը ներկայանալ վարժարան, իրենց հետ բերելով ծննդեան վկայագիր մը, բարի վարքի վկայագիր մը եւ պատուաստի վկայագիր մը

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Յունվ. 22/4 փետր. 1908 20—13

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.—Թէմպէքիի Բրիօրիթէ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1908 փետր. 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը նոյն թուականին աւարտող 30 թուակիր կտրօնին վճարումը, ինչպէս նաեւ միեւնոյն փոխառութեան վերջին յուն. 1/14ի թիրաժին մէջ ամորթի ելած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Ղալաթիա, Օսմ. Կայս. Պանքայի կիշէներուն կողմէ։ Այդ կտրօններուն եւ պարտաթուղթերուն փոխարէն, որոնց պէտք է ընկերանան թուակիր պորտըրօներ, պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ շրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ պարտի ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի սնտուկին. Ղալաթիա, վճարուելու համար։ 13—12

⁂

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1890ի 4% ֆոնսոլիտէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն

36րդ Թիրաժ 1908 փետր. 1/14ին, որ տեղի ունեցած է 1908 յուն. 31 13 փետր.ին։

1901— 1950	102851—102900
4451— 4500	106951—107000
12901—12950	114451—114500
13401—13450	114551—114600
23801 23850	131951—132000
34651—34700	148751—148800
35801—35850	149201—149250
39851—39900	154951—155000
45751—45800	167401—167450
47851—47900	168101—168150
60751—60800	178751—178800
65601—65650	181501—181550
66801—66850	182651—182700
67351—67400	186301 186350
68251 68300	189351—189400
69501—69550	189401—189450
79451—79500	199451—199500
83001 83050	204451—204500
86751—86800	206851—206900
91251—91300	208201 208250
94201 94250	209501—209550
95501—95550	213001—213050
95651—95700	224201—224250

⁂

Ազդ.— Քոնսոլիտէ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 մարտ 1/14ին աւարտող այդ պարտաթուղթերուն թիւ 24 կտրօնները, ինչպէս նաեւ 1893 փետրուար 1/14ի վիճակահանութեան մէջ ամորթի շահած պարտաթուղթերը եթէ մինչեւ յառաջիկայ փետր. 29/13 մարտ չներկայացուին, չեղեալ պիտի համարուին։ 12—11

Կ. Պոլիս, 15 փետրուար 1908

⁂

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՓՍԻԷՆ

3% տոկոսաւոր եւ պարգեւաւոր այն պարտաթուղթերուն, 1886ին եւ 1893ին շրջաբերութեան հանուած, ամորթիսմանի վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1908 մարտ 1ին։ Այս առթիւ Օսմ. Կայս. Պանքան Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին, Պոլսոյ իր գործակալութեան եւ Բերայի իր մասնաճիւղին մէջ կ'ապահովագրէ այդ պարտաթուղթերը, հարիւրին հարիւր վճարուելու (250 ֆրանք) վտանգներուն դէմ, չափաւոր գնի մը փոխարէն 30—18

ԻԼԱՆ
Շիրքէթի Խայրիէնին

Շիրքէթը Խայրիէ վափօրլարը իչուն վիրուտ իւէճէք քէօմիւրին վափօրտան դախիլէսի միւտտէթի մինդաղիլէ օլըղըլնա վէ իէնիտէն պիլ մինաղասա թալիպլէրինէ իհալէ գըլընաճաղընա պինաէն թալիպ օլանլարըն բազար իրթէսի վէ բէրշէնպէ կիւնլէրի սաաթ սէքիզտէն օն պիրէ գատար շիրքէթը մէզքիւրէ մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Միւտիրիյէթ
Ֆի 28 քեանունը սանի 908 15—15

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 Ֆր
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 Ֆր.։
Բ. կարգ 185.10 Ֆր. (Տիէբի ճամբով)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 50—40 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (101)

ԺԱՔ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՄՕՐ ՄԸ ԱՆՑԵԱԼԸ

ԺԱ.

Բիէր Մօրան յոգնած էր կատաղած ճիգէն։ Քիչ մը մրափեց։ Լիւսիէն յարմար դատեց որ պահ մը հիւանդը հանգստանայ։ Անշշուկ դուրս ելաւ եւ Միլլուի քով փութաց։ Երբ նամակը յանձնեց Թղթատարութեան, որդէն իսկ քաշ առ քաշ գիտէր նամակին պարունակութիւնը։ Միլլու բանալով նամակը, ընդօրինակած էր զայն, նախազգուշութեան համար։

Ցերեկ ատենուն, Լիւսիէն նորէն հիւանդին քով կը գտնուէր։ Մարիէթ, որ առջի իրիկուն իր կարծեցեալ հօր ներկայացած ու գգուած էր զանի իր քնքուշ շնորհներով, այդ օրը չպիտի գար։ Միլլու համոզած էր մանկամարդ աղջկան այցելութիւնը ձգձգել, կեղծ Մարթ յայտարարած էր թէ երկու օր իր մօրը քով անցընելու պիտի երթար, որ Բուասօ գացած էր օդափոխութեան համար։ Բայց Բիէր Մօրանի խոստացած էր վերադառնալ, ալ եւս չբաժնուելու համար։ Մարիէթ այնքան գորովոտ ու սիրալիր վարմունք մը ունեցած էր որ հիւանդին միտքը չոքեղած էր, եթէ ոչ մարմինը։ Բիէր Մօրան ըսած էր գրեթէ, եւ Լիւսիէն նպաստաւոր գտաւ այդ պահը, վճռական հարուած մը տալու համար։ Խոստովանութիւնը դարձուց Մարթի մօրը եւ Ռիպիէր կոմսին վրայ։ Նոր պատմութիւններ յերիւրեց, աւելի նողկալի դարձնելու համար կոմսն ու կոմսուհին։ Ցաւոտ ու եզրակացութեան յանգեցաւ.

—Պէտք է ձեր հարստութիւնը զերծ պահէք անոնց ընչաքաղցութենէն։ Եթէ երբեք, Աստուած չընէ, մեռնիք, այդ մարդիկը կրնան ամէն բան ընել... Բոլորովին պիտի կողոպտեն Մարթը։

—Բայց ի՞նչ ընելու է, հարցուց ծերունին անձկութեամբ։

Լիւսիէն մտածել ձեւացուց. յետոյ ճակատը շփելով, ըսաւ.

—Գաղափար մը ինկաւ միտքս։ Ինչո՞ւ համար, ձեր կենդանութեանը, ձեր աղջկան չէք տար ձեր հարստութեան մէկ մասը։ Իր անունը կրնայ ապահով տեղ մը դնել։ Գէթ հարստութեան մէկ մասը ապահոված կ'ըլլաք։ Ո՛չ մէկուն ականջը պիտի իյնայ այդ բանը։ Պէտք չէ տարաձայնել, որպէս զի ալ Ռիպիէր ընտանիքը չիմանայ։

Բիէր Մօրան նայուածքը սեւեռեց Լիւսիէնի վրայ, առանց պատասխանելու։ Այս վերջինը կարծելով թէ հիւանդը կառչած էր իր միտքը, վար նայեցաւ։ Սխալած էր, որովհետեւ ծերունին հաւանութեան շարժում մը ըրաւ իսկոյն, յարելով.

—Ձեր գաղափարը գէշ չէ։ Բայց կը խոստովանիմ թէ չպիտի կրնայի գտնել այդպիսի գաղափար մը։ Շնորհակալ եմ ձեր թելադրութեան համար։ Միջոցներ ձեռք պիտի առնեմ... Արդարեւ, ո՞վ կ'արգիլէ զիս Մարթի յանձնելու իմ թղթապանակս ու անոր մէջ գտնուած բոլոր արժեթուղթերը։ Իր դրամօժիտը պիտի ըլլայ, յարեց հիւանդը ծիծաղելով։ Առեւտրական տան մէջ ունեցած շահու մասնակցութիւնս յայտնօրէն կը բաւէ ինծի։

Լիւսիէն խոհեմութիւն համարեց ալ եւս չպնդել եւ թողուց որ ծերունին ինքնին լուծում մը գտնէ։ Ուստի ձգեց որ հիւանդը խորհի, այն ատեն միայն միջամտելու համար, երբ Միլլուի ծրագրին յարմարող լուծում մը չառաջարկէր։ Շարունակելով խորհիլ, Բիէր Մօրան այնպիսի վճիռներ ու բառեր կ'արտասանէր որ Լիւսիէն հազիւ կը լսէր։ Ի վերջոյ բարձրաձայն ըսաւ.

—Ամէնէն լաւը պիտի ըլլայ բարեկամէս Պ. Լօրպէրէ խնդրել որ թղթապանակս ղրկէ ինծի։ Մարթ հոս իր անունով դրամատուն մը պիտի դնէ... Նաեւ կը փափաքիմ որ իմ աղջիկս կարելի եղածին չափ շուտ ծանօթանայ ընկերակիցիս հետ. ան լաւ խորհուրդներ պիտի տայ Մարթի։ Եթէ երբեք կարենայի Բարիզ երթալ՝ անոր պիտի ներկայացնէի աղջիկս։ Բայց այս միջոցիս կրնա՞մ ճամբորդել միթէ։

—Պէտք է հանդարտիկ կերպով Վիշիի մէջ անցընէք այս եղանակը։

Լիւսիէն կը վախնար որ հիւանդը չկարենար տոկալ այդ ճամբորդութեան յոգնութիւններուն։ Առաջին լուծումը, այն է թղթապանակին առաքումը, աւելի հաճոյ կը թուէր։ Յանկարծ Լիւսիէն գաղափար մը յղացաւ եւ հիւանդին հաղորդեց.

—Բայց Մարթ կրնայ քանի մը ժամ անցընել Բարիզի մէջ, եւ ձեր կողմէ տրուած նամակով մը առնել Պ. Լօրպէրը։ Թերեւս յաջողի ձեր ընկերակիցը համոզել որ գայ տեսնէ ձեզ։ Ամէն պարագայի մէջ՝ անիկա պիտի կրնայ իր հետ բերել թղթապանակը։ Գործելու այս եղանակը առաւելութիւնը պիտի ունենայ որ անկարելի պիտի դառնայ ո եւ է անզգուշութիւն եւ ձեր աղջիկն ալ պիտի կրնայ ծանօթանալ Պ. Լօրպէրի հետ։

Մարթ քառասունչորս ժամ միայն բացակայ պիտի մնայ։ Իրիկուան ժամը իննին հոսկէ մեկնելով Բարիզ պիտի հասնի առտուն կանուխ եւ նոյն իրիկունն իսկ ճամբայ պիտի ելլէ։ Ճամբորդութենէն չպիտի յոգնի, քանի որ ճեպընթացը ննջարանի վակոն ունի իր մէջ։ Օր մը միայն իր ներկայութենէն պիտի զրկուիք... Բիէր Մօրան կը վարանէր պատասխան տալու։ Լիւսիէնի առաջարկը կը յանկուցանէր զինքը մասամբ, քանի որ Մարթ բախտ պիտի ունենար Լօրպէրը ճանչնալու։ Բայց ինչպէս պիտի ճամբորդէր մանկամարդ աղջիկը։ Այդ նոր դժուարութիւնը յայտնեց Լիւսիէնի, ըսելով.

—Չպիտի կրնայ Բարիզ երթալ առանձին։ Մնաց որ՝ անպատշաճ պիտի ըլլար այդ բանը։ Պէտք է վստահելի մէկը գտնել, որպէս զի անոր ընկերանայ։

—Իրաւունք ունիք, բայց անյաղթելի դժուարութիւն մը չէ ատիկա։ Էմիլ Կոնտինէի մայրը կրնայ ընկերակցիլ։

—Կը կարծէ՞ք որ ընդունի։

—Ապահով եմ այդ մասին. զաւկին ալ ուզածը կ'ընէ։

—Այդ պարագային՝ լաւագոյն միջոցը ատ պիտի ըլլայ։

Հակառակ իր պատասխանին, Բիէր Մօրան մտահոգ երեւոյթ մը ունէր։ Լիւսիէն հասկցաւ որ ծերունիկը թաքուն մտածում մը ունէր, զոր չէր ուզեր կամ չէր համարձակեր խոստովանիլ։ Վախցաւ որ նորէն կասկած կը յայտնէ։ Այդ վախը քիչ տեւեց, որովհետեւ Բիէր Մօրան յամր ու տխուր ձայնով մը ըսաւ.

—Միակ բան մը զիս կը նեղացնէ։ Մարթ չպիտի կրնայ Բարիզ երթալ մէկ քանի օր չանցած։ Բայց անկէ առաջ պէտք չէ՞ գործել միթէ։ Դժբախտութիւն մը շուտ վրայ կը հասնի եւ...

Բիէր Մօրան հառաչ մը արձակեց ու չկրցաւ իր պարբերութիւնը աւարտել։ Լիւսիէն, որ հասկցած էր հիւանդին մտածումը, ամբողջացուց.

—Ձեզ ո՞վ կ'արգիլէ որ այսօր իսկ նամակ գրէք Պ. Լօրպէրի, իմաց տալու համար ձեր մտադրութիւնը եւ Մարթի մօտալուտ այցելութիւնը։

Բիէր քանի մը վայրկեան խորհեցաւ։ Լիւսիէն գոհունակութեամբ տեսաւ որ ժպիտ մը կը փայլէր հիւանդին շրթունքներուն վրայ, երբ ան պատասխանը կուտար.

—Լաւ գաղափար մըն է ատ. նամակ մը պիտի գրեմ։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ